

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada – Government

**UDHËZIMI ADMINISTRATIV (MSH) Nr.06/ 2026 KRITERET, PROCEDURAT, MASAT E BIOSIGURISË DHE BIOSIGURIMIT
PËR TRANSPORTIN E MOSTRAVE PËR QËLLIME DIAGNOSTIKE TË SËMUNDJEVE NGJITËSE**

**ADMINISTRATIVE INSTRUCTION (MOH) No.06/ 2026 ON CRITERIA, PROCEDURES, BIOSAFETY AND BIOSECURITY
MEASURES FOR THE TRANSPORT OF SAMPLES FOR DIAGNOSTIC PURPOSES OF INFECTIOUS DISEASES**

**ADMINISTRATIVNO UPUTSTVO (MZ) Br.06/ 2026 KRITERIJUMI, PROCEDURE, MERE BIOSIGURNOSTI I BIOSIGURNOST
ZA TRANSPORT UZORAKA U DIJAGNOSTIČKE SVRHE ZARAZNIH BOLESTI**

Ministri i Shëndetësisë, Në bazë të nenit 16, paragrafit 3 të Ligjit Nr. 08/L-200 Për parandalimin dhe kontrollin e sëmundjeve ngjitëse (GZ Nr. 18 / 08 Gusht 2023), Neni 11 paragrafi 1 nënparagrafi 1.5 të Ligjit Nr.08/L-117 Për Qeverinë e Republikës së Kosovës (GZ. 34 / 18 nëntor 2022), Nxjerrë: UDHËZIMI ADMINISTRATIV (MSH) Nr.06/2026 KRITERET, PROCEDURAT, MASAT E BIOSIGURISË DHE BIOSIGURIMIT PËR TRANSPORTIN E MOSTRAVE PËR QËLLIME DIAGNOSTIKE TË SËMUNDJEVE NGJITËSE Neni 1 Qëllimi 1.Ky Udhëzim Administrativ përcakton kriteret, procedurat, masat e biosigurisë dhe biosigurimit për transportin e mostrave për qëllime diagnostike të sëmundjeve ngjitëse duke përfshirë detyrat e dërguesit, transportuesit dhe marrësit.	Minister of Health, Pursuant to Article 16, paragraph 3 of Law No. 08/L-200 on Prevention and Fighting against Infectious Diseases (OG No. 18 / 08 August 2023), Article 11 paragraph 1 subparagraph 1.5 of Law No. 08/L-117 on the Government of the Republic of Kosovo (OG. No. 34/ 18 November 2022), Issues the following: ADMINISTRATIVE INSTRUCTION (MOH) No.06/2026 ON CRITERIA, PROCEDURES, BIOSAFETY AND BIOSECURITY MEASURES FOR THE TRANSPORT OF SAMPLES FOR DIAGNOSTIC PURPOSES OF INFECTIOUS DISEASES Article 1 Purpose 1. This Administrative Instruction shall define the criteria, procedures, biosafety and biosecurity measures for the transport of samples for diagnostic purposes of infectious diseases, including the duties of the sender, carrier and recipient.	Ministar Zdravstva, Na osnovu člana 16, stav 3 Zakona Br. 08/L-200 o sprečavanju i kontroli zaraznih bolesti (Službeni list Br. 18 / 08 Avgust 2023), člana 11 stav 1 tačka 1.5 Zakona Br. 08/L-117 o Vladi Republike Kosovo (SL. 34/18 Novembar 2022), Izdaje: ADMINISTRATIVNO UPUTSTVO (MZ) Br.06/2026 KRITERIJUMI, PROCEDURE, MERE BIOSIGURNOSTI I BIOSIGURNOST ZA TRANSPORT UZORAKA U DIJAGNOSTIČKE SVRHE ZARAZNIH BOLESTI Član 1 Svrha 1. Ovo Administrativno uputstvo utvrđuje kriterijume, procedure, mere biosigurnosti i biosigurnosti za transport uzoraka u dijagnostičke svrhe zaraznih bolesti, uključujući dužnosti pošiljaoca, prevoznika i primaoca.
--	--	---

2. Ofron udhëzime për personat që janë të përfshirë drejtpërdrejt në klasifikimin, paketimin, shënjimin, etiketimin dhe transportin përfundimtar të mostrave. 3. Përcakton masat e biosigurisë dhe biosigurimit që duhet të respektohen për të mbrojtur punonjësit, objektin, mjedisin dhe publikun nga mundësia e ekspozimit ndaj një substance infektive. Neni 2 Fushëveprimi Ky Udhëzim Administrativ zbatohet nga personi fizik dhe juridik publik dhe privat, vendor dhe i huaj, institucioni shëndetësor publik, privat dhe publiko-privat në Republikën e Kosovës. Neni 3 Përkufizimet 1. Shprehjet, termet dhe shkurtesat e përdorura në këtë udhëzim administrativ, kanë kuptimin si në vijim: 1.1. Biosiguria: Parimet, teknologjitë dhe rregullat që sigurojnë mbrojtjen ndaj ekspozimit të paqëllimshëm ndaj agjentëve	2. It shall provide guidance for persons directly involved in the classification, packaging, marking, labeling and final transport of samples. 3. It shall define the biosafety and biosecurity measures that shall be complied with in order to protect personnel, facilities, the environment, and the public from potential exposure to infectious substances. Article 2 Scope This Administrative Instruction shall be implemented by natural and legal persons, public and private, domestic and foreign, as well as by public, private and public-private health institutions in the Republic of Kosovo. Article 3 Definitions 1. The expressions, terms and abbreviations used in this Administrative Instruction shall have the following meanings: 1.1. Biosafety: The principles, technologies and rules that ensure protection against unintentional exposure to pathogenic agents	2. Pruža smernice osobama direktno uključenim u klasifikovanje, pakovanje, označavanje, etiketiranje i konačni transport uzoraka. 3. Utvrđuje mere biološke sigurnosti i biosigurnosti koje se moraju poštovati kako bi se zaštitili zaposlenici, objekt, životna sredina i javnost od mogućnosti izlaganja infektivnoj supstanci. Član 2 Delokrug Ovo Administrativno uputstvo sprovode javna i privatna, domaća i strana fizička i pravna lica, javne, privatne i javno-privatne zdravstvene institucije u Republici Kosovo. Član 3 Definicije 1. Izrazi, termini i skraćenice korišćeni u ovom Administrativnom uputstvu imaju sledeća značenja: 1.1. Biosigurnost: Principi, tehnologije i pravila koji osiguravaju zaštitu od nenamernog izlaganja patogenim agensima i
--	---	--

patogjenë dhe toksinave, ose ndalimin e lëshimit të tyre aksidental në mjedis. 1.2. Biosigurimi: Masat mbrojtëse që merren në nivel institucional dhe personal për të parandaluar diversione, atentate, lëshime të qëllimshme ose devijime të patogjenëve dhe toksinave, përfshirë edhe parandalimin e vjedhjes ose keqpërdorimit të tyre. 1.3. Dërguesi: Institucioni shëndetësor, laborator ose individ që dërgon mostrat, duke vepruar në përputhje me rregulloret dhe standardet vendore dhe ndërkombëtare për transportin e tyre. 1.4. Etiketimi: Procesi i sigurisë për identifikimin e mostrave dhe për t'u siguruar që ato transportohen dhe trajtohen me kujdes. Etiketat e rrezikut janë zakonisht në formën e diamantit dhe duhet të vendosen jashtë paketës. 1.5. IATA- International Air Transport Association (Shoqata Ndërkombëtare e Transportit Ajror). 1.6. Mallra të rrezikshme: Substanca ose materiale që përbëjnë rrezik për shëndetin e njeriut, sigurinë publike dhe mjedisin nëse trajtohen, transportohen ose përdoren në mënyrë të pasigurt.	and toxins, or prevent their accidental release into the environment. 1.2. Biosecurity: Protective measures taken at the institutional and personal level to prevent diversion, theft, intentional release or misuse of pathogens and toxins, including the prevention of their theft or misuse. 1.3. Sender: A health institution, laboratory, or individual that sends samples, acting in accordance with national and international regulations and standards for their transport. 1.4. Labeling: A safety process for the identification of samples and to ensure that they are transported and handled with care. Hazard labels are usually in a diamond shape and shall be placed on the outside of the package. 1.5. IATA - International Air Transport Association. 1.6. Dangerous goods: Substances or materials that pose a risk to human health, public safety, and the environment if handled, transported, or used in an unsafe manner.	toksinima ili sprečavanje njihovog slučajnog ispuštanja u životnu sredinu. 1.2. Biosigurnost: Zaštitne mere poduzete na institucionalnom i ličnom nivou radi sprečavanja preusmeravanja, napada, namernog ispuštanja ili zloupotrebe patogena i toksina, uključujući sprečavanje njihove krađe ili zloupotrebe. 1.3. Pošiljalac: Zdravstvena institucija, laboratorija ili pojedinac koji šalje uzorke, postupajući u skladu sa lokalnim i međunarodnim propisima i standardima za njihov transport. 1.4. Etiketiranje: Sigurnosni proces za identifikaciju uzoraka i osiguranje da se oni transportuju i rukuju sa pažnjom. Oznake opasnosti su obično u obliku dijamanta i trebale bi se postaviti na vanjsku stranu pakovanja. 1.5. IATA - International Air Transport Association (Međunarodno udruženje vazdušnog transporta). 1.6. Opasna roba: Supstance ili materijali koji predstavljaju rizik za ljudsko zdravlje, javnu sigurnost i životnu sredinu ako se tretiraju, transportuju ili koriste na nesiguran način.
--	---	--

1.7. Marrësi: Laboratori diagnostik, spitali ose institucioni tjetër shëndetësor që përdor mostrat për qëllime diagnostike, kërkimore ose analitike, dhe është përgjegjës për trajtimin e tyre sipas protokolleve të sigurisë dhe biosigurisë. 1.8. Mostra: Material që merret nga organizmi i njeriut (si gjak, pështymë, urinë, inde ose lëngje të tjera trupore) për qëllime diagnostike, kërkimore ose monitoruese. 1.9. OBSH- Organizata Botërore e Shëndetësisë. 1.10. UN - United Nations emëtim zyrtar në dokumentacionin e transportit të substancave të rrezikshme. 1.11. Paketimi: Procesi i ambalazhimit të mostrave, bazuar në vlerësimin e rrezikut dhe rregulloret e nevojshme, për të minimizuar rrezikun e keqpërdorimit, rrjedhjes, thyerjes, ekspozimit ose vjedhjes gjatë transportit. 1.12. PPM - Pajisjet Personale Mbrojtëse. 1.13. Substancë infektive: Çdo mikroorganizëm, si viruset, prionet, bakteriet, parazitët dhe myshqet, që shkakton sëmundje infektive te strehuesi.	1.7. Recipient: A diagnostic laboratory, hospital or other health institution that uses samples for diagnostic, research or analytical purposes, and is responsible for handling them in accordance with safety and biosafety protocols. 1.8. Sample Material taken from the human body (such as blood, saliva, urine, tissues, or other bodily fluids) for diagnostic, research or monitoring purposes. 1.9. WHO - World Health Organization. 1.10. UN - United Nations official emission in the documentation for the transport of hazardous substances. 1.11. Packaging: The process of packaging samples, based on risk assessment and the required regulations, in order to minimize the risk of misuse, leakage, breakage, exposure or theft during transport. 1.12. PPE - Personal Protective Equipment. 1.13. Infectious substance: Any microorganism, such as viruses, prions, bacteria, parasites and fungi, that causes infectious disease in the host.	1.7. Primalac: Dijagnostička laboratorija, bolnica ili druga zdravstvena institucija koja koristi uzorke u dijagnostičke, istraživačke ili analitičke svrhe i odgovorna je za njihovo tretiranje u skladu sa sigurnosnim i biosigurnosnim protokolima. 1.8. Uzorak: Materijal uzet iz ljudskog tela (kao što su krv, slina, urin, tkivo ili druge telesne tekućine) u dijagnostičke, istraživačke ili svrhe praćenja. 1.9. SZO - Svetska zdravstvena organizacija. 1.10. OUN – United Nations Organizacija Ujedinjenih nacija zvanično navođenje u dokumentaciji za transport opasnih supstanci. 1.11. Pakovanje: Proces pakovanja uzoraka, na osnovu procene rizika i potrebnim propisima, kako bi se smanjio rizik od zloupotrebe, curenja, loma, izloženosti ili krađe tokom transporta. 1. 12. LZO - Lična zaštitna oprema. 1.13. Zarazna supstanca: Bilo koji mikroorganizam, kao što su virusi, prioni, bakterije, paraziti i gljivice, koji uzrokuje zaraznu bolest kod domaćina.
---	--	--

1.14. Shënjimi: Identifikimi i përmbajtjes së paketës dhe natyrës së rrezikut të përmbajtur, që duhet të jetë i dukshëm dhe i qartë. 1.15. Transportuesi: Operatorët, korrierët ose palët logjistike të cilët janë përgjegjës për transportin e sigurt të mostrave të klasifikuara si të rrezikshme nga dërguesi në destinacionin përfundimtar, duke përmbushur standardet përkatëse të sigurisë dhe biosigurisë. 1.16 Zinxhiri i ftohtë: Një sistem që siguron ruajtjen, transportimin dhe menaxhimin e mostrave që kërkojnë temperatura të ulëta për të mbajtur efektivitetin dhe sigurinë e tyre. 2. Shprehjet, termat dhe shkurtesat tjera të përdorura në këtë udhëzim administrativ, kanë kuptimin ashtu siç janë të përcaktuara me legjislacionin në fuqi në fushën e shëndetësisë. Neni 4 Kriteret për transportin e mostrave për qëllime diagnostike të sëmundjeve ngjitëse 1.Kriteret për transportin e mostrave të	1.14. Marking: The identification of the contents of the package and the nature of the hazard contained, which shall be visible and clear. 1.15. Carrier: Operators, couriers or logistics parties who are responsible for the safe transport of samples classified as hazardous by the sender to the final destination, in compliance with the relevant safety and biosafety standards. 1.16 Cold chain: A system that ensures the storage, transportation and management of samples requiring low temperatures in order to maintain their effectiveness and safety. 2. Other expressions, terms and abbreviations used in this Administrative Instruction shall have the meaning as defined by the relevant applicable legislation in the area of health. Article 4 Criteria for transporting samples for diagnostic purposes of infectious diseases 1.The criteria for transporting samples of	1.14. Označavanje: Identifikacija sadržaja pakovanja i prirode opasnosti koju ono sadrži, koja mora biti vidljiva i jasna. 1.15. Transporter: Operateri, kuriri ili logističke strane koje su odgovorne za siguran transport uzoraka klasifikovanih kao opasni od pošiljaoca do konačnog odredišta, ispunjavajući relevantne sigurnosne i biosigurnosne standarde. 1.16 Hladni lanac: Sistem koji osigurava skladištenje, transport i upravljanje uzorcima kojima su potrebne niske temperature kako bi se održala njihova efikasnost i sigurnost. 2. Izrazi, termini i druge skraćenice korišćene u ovom Administrativnom uputstvu imaju značenje kako je definirano važećim zakonodavstvom u oblasti zdravstva. Član 4 Kriterijumi za transport uzoraka u dijagnostičke svrhe zaraznih bolesti 1. Kriterijumi za transport uzoraka zaraznih
--	--	--

sëmundjeve ngjitëse për të minimizuar rrezikun e ekspozimit dhe kontaminimit, janë si vijon: 1.1.Të respektojë rregulloret kombëtare dhe ndërkombëtare të përcaktuara për këtë qëllim. 1.2. Janë të detyruara të realizojnë klasifikimin e duhur sipas kategorisë së rrezikut, plotësojnë dhe sigurojnë dokumentacionin përkatës për substancat infektive, si pjesë e procesit të transportit dhe trajtimit të sigurt të tyre. 1.3. Duhet të caktoj një Zyrtar të Biosigurisë i cili posedon një certifikatë të vlefshme të kualifikimit profesional të tij i cili është përgjegjës për këshillimin dhe mbikëqyrjen e procesit të transportit të mostrave të sëmundjeve ngjitëse, duke siguruar që të respektohen procedurat. Neni 5 Rregullat për transportin e mostrave për qëllime diagnostike të sëmundjeve ngjitëse 1. Institucioni shëndetësor duhet të veprojë në përputhje me legjislacionin në fuqi për transport, duke respektuar edhe marrëveshjet institucionale	infectious diseases, in order to minimize the risk of exposure and contamination, shall be as follows: 1.1.They shall comply with national and international regulations established for this purpose. 1.2. They shall be obliged to carry out proper classification according to the risk category, complete and ensure the relevant documentation for infectious substances, as part of the process of their safe transport and handling. 1.3. They shall appoint a Biosafety Officer who possesses a valid certificate of professional qualification and who shall be responsible for advising and supervising the process of transport of samples of infectious diseases, ensuring that procedures are complied with. Article 5 Rules for the transport of samples for diagnostic purposes of infectious diseases 1.The health institution shall act in accordance with the relevant applicable legislation on transport, while also complying with institutional	bolesti radi minimiziranja rizika od izloženosti i kontaminacije su sledeći: 1.1.Poštovati nacionalne i međunarodne propise utvrđene u tu svrhu. 1.2.Dužni su izvršiti odgovarajuću klasifikaciju prema kategoriji rizika, popuniti i dostaviti relevantnu dokumentaciju za zarazne supstance, kao deo procesa njihovog sigurnog transporta i tretiranja. 1.3. Moram imenovati službenika za biološku sigurnost koji poseduje važeći sertifikat o stručnoj kvalifikaciji i koji je odgovoran za savetovanje i nadzor procesa transporta uzoraka zaraznih bolesti, osiguravajući da se procedure poštuju. Član 5 Pravila za transport uzoraka u dijagnostičke svrhe zaraznih bolesti 1.Zdravstvena ustanova mora delovati u skladu sa važećim zakonodavstvom o transportu, poštujući pritom i institucionalne i
--	---	--

dhe ndër institucionale për këtë qëllim. 2. Të gjitha procedurat për transportin e mostrave për qëllime diagnostike të sëmundjeve ngjitëse realizohen duke marrë parasysh rregulloret ndërkombëtare udhëzimet dhe rekomandimet sipas Shtojcës 3 të këtij udhëzimi, si në vijim: 2.1.Udhëzimet Teknike të Organizatës Ndërkombëtare të Aviacionit Civil (ICAO) për Transportin e Sigurt të Mallrave të Rrezikshme me Ajër; 2.2. Rregullorja Ndërkombëtare e Shëndetit (IHR), Organizata Botërore e Shëndetësisë; 2.3.Udhëzimet e Organizatës Botërore të Doganave për transportin ndërkufitar; 2.4.Rekomandimet e Kombeve të Bashkuara për Transportin e Mallrave të Rrezikshme (Rregullorja Model e OKB-së). Neni 6 Klasifikimi për transportin e mostrave për qëllime diagnostike të sëmundjeve ngjitëse 1.Klasifikimi i substancave infektive, në përputhje me udhëzimet e OBSH, IATA dhe Kombeve të Bashkuara, përfshin përcaktimin e grupit të	and inter-institutional agreements for this purpose. 2.All procedures for the transport of samples for diagnostic purposes of infectious diseases shall be carried out taking into account international regulations, guidelines and recommendations as outlined in Annex 3 of this Administrative Instruction, as follows: 2.1.Technical Instructions of the International Civil Aviation Organization (ICAO) for the Safe Transport of Dangerous Goods by Air; 2.2.International Health Regulations (IHR), World Health Organization; 2.3.Guidelines of the World Customs Organization for cross-border transport; 2.4.United Nations Recommendations on the Transport of Dangerous Goods (UN Model Regulations). Article 6 Classification for transporting samples for diagnostic purposes of infectious diseases 1. The classification of infectious substances, in accordance with WHO, IATA and United Nations guidelines, shall include the determination of the	međuinstitucionalne sporazume u tu svrhu. 2.Svi postupci za transport uzoraka u dijagnostičke svrhe zaraznih bolesti provode se uzimajući u obzir međunarodne propise, smernice i preporuke prema Prilogu 3 ovog uputstva, kako sledi: 2.1.Tehnička uputstva Međunarodne organizacije civilnog vazduhoplovstva (ICAO) za siguran transport opasnih materija zračnim putem; 2.2.Međunarodni zdravstveni propis (IHR), Svetska zdravstvena organizacija; 2.3.Uputstva Svetske carinske organizacije za prekogranični transport; 2.4.Preporuke Ujedinjenih nacija o transportu opasnih materija (Model propis OUN-a). Član 6 Klasifikacija za transport uzoraka u dijagnostičke svrhe zaraznih bolesti 1. Klasifikacija zaraznih supstanci, u skladu sa uputstvima SZO, IATA i Ujedinjenih nacija, uključuje određivanje grupe opasnosti na
--	---	--

rrezikshmërisë në bazë të potencialit të tyre për të shkaktuar sëmundje, transmetueshmërisë dhe ashpërsisë së sëmundjes që mund të shkaktojnë. 2.Kategorizimi i substancës infektive bëhet varësisht prej kërkesave për transportin dhe trajtimin e saj. 3.Klasifikimi i mallrave të rrezikshme, sipas Rregullores Model të OKB-së përcakton nëntë (9) klasa të mallrave të rrezikshme, ku substancat infektive janë përfshirë në klasën gjashtë (6), nëngrupi dy (2). 4. Kategorizimi i substancave infektive për qëllime paketimi, në përputhje me shkallën e rrezikshmërisë, ndahet në tre grupe: 4.1.Grupi i parë është Kategoria A e substancave infektive që përfshin mostrat që përmbajnë substanca infektive me potencialin për të shkaktuar sëmundje të rënda tek njerëzit ose kafshët sipas Shtojcës 1 të këtij udhëzimi. 4.2.Grupi i dytë - Kategoria B e substancave infektive përfshin mostrat që përmbajnë substanca infektive, por që nuk paraqesin një rrezik të lartë për shkaktimin e sëmundjeve të rënda tek njerëzit ose kafshët sipas Shtojcës 2 të këtij udhëzimi.	risk group based on their potential to cause disease, transmissibility and the severity of the disease they may cause. 2. The categorization of infectious substances shall be carried out depending on the requirements for their transport and handling. 3. The classification of dangerous goods, in accordance with the UN Model Regulations, shall define nine (9) classes of dangerous goods, where infectious substances are included in Class six (6), Division two (2). 4. The categorization of infectious substances for packaging purposes, in accordance with the level of risk, shall be divided into three groups: 4.1. The first group shall be Category A infectious substances, which shall include samples containing infectious substances with the potential to cause serious disease in humans or animals, as outlined in Annex 1 of this Administrative Instruction. 4.2. The second group shall include Category B infectious substances, which shall include samples containing infectious substances, but which do not pose a high risk of causing serious disease in humans or animals, as outlined in Annex 2 of this Administrative Instruction.	osnovu njihovog potencijala da izazovu bolest, prenosivosti i težine bolesti koju mogu izazvati. 2. Kategorizacija zarazne supstance vrši se u zavisnosti od zahteva za njen transport i tretman. 3.Klasifikacija opasnih materija, prema Model propisu OUN-a, definira devet (9) klasa opasnih materija, gde su zarazne supstance uključene u klasu šest (6), podgrupu dva (2). 4. Kategorizacija zaraznih supstanci za potrebe pakovanja, u skladu sa stepenom opasnosti, podeljena je u tri grupe: 4.1. Prva grupa je Kategorija A zaraznih supstanci koja uključuje uzorke koji sadrže zarazne supstance sa potencijalom da izazovu ozbiljne bolesti kod ljudi ili životinja u skladu sa Prilogom 1 ovog Uputstva. 4.2. Druga grupa - Kategorija B zaraznih supstanci obuhvata uzorke koji sadrže zarazne supstance, ali koji ne predstavljaju visok rizik od izazivanja ozbiljnih bolesti kod ljudi ili životinja prema Prilogu 2 ovog Uputstva.
--	---	---

4.3. Grupi i tretë - përfshin mostrat që janë përjashtuar dhe nuk paraqesin rrezik për shëndetin publik, duke mos u klasifikuar si mostra të sëmundjeve ngjitëse sipas rregulloreve ndërkombëtare për transport. 5. Në rastet kur substanca infektive/mostra pas ekzaminimit, nuk është e qartë nëse një mostër duhet përjashtuar nga klasifikimi i mallrave të rrezikshme, ajo duhet të dërgohet si substancë infektive e Kategorisë B. 6. Akulli i thatë konsiderohet mall i rrezikshëm dhe është renditur në klasën nëntë (9) sipas Rregullores Model të OKB-së i cili shpesh përfshihet në transportin e mostrave biologjike që kërkojnë ruajtje të ngrirë.	4.3. The third group shall include exempted samples that do not pose a risk to public health and are not classified as communicable disease samples in accordance with international transport regulations. 5. In cases where, after examination, it is not clear whether an infectious substance/sample should be exempted from the classification of dangerous goods, it shall be shipped as a Category B infectious substance. 6. Dry ice shall be considered a dangerous good and is classified under Class 9) in accordance with the UN Model Regulations, and is often included in the transport of biological samples requiring frozen storage.	4.3. Treća grupa - uključuje uzorke koji su izuzeti i ne predstavljaju rizik za javno zdravlje, a nisu klasifikovani kao uzorci zaraznih bolesti prema međunarodnim transportnim propisima. 5. U slučajevima kada nakon ispitivanja zarazne supstance/uzorka nije jasno da li uzorak treba isključiti iz klasifikacije opasne robe, treba ga poslati kao zaraznu supstancu kategorije B. 6. Suvi led se smatra opasnom robom i spada u devetu (9) klasu prema Model propisu OUN-a, koja se često koristi pri transportu bioloških uzoraka koji zahtevaju skladištenje u zamrzivaču.
Neni 7 Dokumentacioni për transportin e mostrave apo substancave infektive për qëllime diagnostike të sëmundjeve ngjitëse 1. Dokumentacioni për transportin e mostrave për qëllime diagnostike të sëmundjeve ngjitëse për çdo dërgesë të mostrave të sëmundjeve ngjitëse përdoret për të informuar transportuesin mbi përmbajtjen dhe përgatitjen e dërgesës. 2. Dokumentacioni për transportimin e mostrave	Article 7 Documentation for transporting samples or infectious substances for diagnostic purposes of infectious diseases 1. Documentation for transporting samples for diagnostic purposes of communicable diseases shall be used for each shipment of infectious disease samples in order to inform the carrier regarding the contents and preparation of the shipment. 2. Documentation for transporting samples for	Član 7 Dokumentacija za transport uzorka ili zarazne supstance u dijagnostičke svrhe zaraznih bolesti 1. Dokumentacija za transport uzoraka u dijagnostičke svrhe zaraznih bolesti za svaku pošiljku uzoraka zaraznih bolesti koristi se za informiranje transporter o sadržaju i pripremi pošiljke. 2. Dokumentacija za transport uzoraka u

për qëllime diagnostike të sëmundjeve ngjitëse në rast se ka më shumë se një faqe, duhet të numërohet në mënyrë të renditur dhe kopjet e çdo dokumenti duhet të ruhen nga dërguesi deri në 10 vite. 3.Dërguesit duhet të verifikojnë me transportuesin për të siguruar përdorimin e dokumentit të duhur dhe për çdo udhëzim të veçantë që mund të jetë i nevojshëm për të siguruar plotësimin e saktë të tij. 4.Dokumentacioni për transportin e mostrave apo substancave infektive përfshinë: 4.1. Vërtetimi / Deklarata e dërguesit duhet të jetë në formë të një formulari, duke konfirmuar se paketimi është përgatitur në përputhje me rregulloret dhe standardet ndërkombëtare. 4.2. Vetëm zyrtarët e trajnuar janë të autorizuar të plotësojnë dhe nënshkruajnë deklaratën e dërguesit. 4.3. Leja dhe profatura është e nevojshme kur dërgohet çdo paketë që përmban mallra të rrezikshme. 4.4. Dërgesat që përmbajnë substanca të kategorisë A duhet të kenë dokumentet specifike sipas kërkesave të Rregullores së	diagnostic purposes of infectious diseases, which consists of more than one page, shall be numbered sequentially, and copies of each document shall be retained by the sender for up to ten (10) years. 3.Senders shall verify with the carrier to ensure the use of the appropriate document and any special instructions that may be required in order to ensure its proper completion. 4.Documentation for the transport of samples or infectious substances shall include: 4.1. The sender's certification/declaration shall be in the form of a standard form, confirming that the packaging has been prepared in accordance with international regulations and standards. 4.2. Only trained officers shall be authorized to complete and sign the sender's declaration. 4.3. A permit and proforma invoice shall be required when sending any package containing dangerous goods. 4.4.Shipments containing Category A substances shall include the specific documentation required under the International	dijagnostičke svrhe zaraznih bolesti, ako ima više od jedne stranice, mora biti numerisana sekvencijalno, a kopije svakog dokumenta pošiljalac mora čuvati do 10 godina. 3.Pošiljaoci bi trebali proveriti sa transporterom korišćenje ispravnog dokumenta i eventualne posebne upute koje bi mogle biti potrebne za njegovo ispravno popunjavanje. 4.Dokumentacija za transport uzoraka ili zaraznih supstanci uključuje: 4.1. Potvrda/Izjava pošiljaoca mora biti u obliku obrasca kojim se potvrđuje da je pakovanje pripremljeno u skladu sa međunarodnim propisima i standardima. 4.2. Samo obučeni službenici su ovlašćeni da popune i potpišu izjavu pošiljaoca. 4.3.Dozvola i profaktura su potrebni Prilikom slanja bilo kojeg paketa koji sadrži opasne materije. 4.4. Pošiljke koje sadrže supstance kategorije A moraju imati posebne dokumente kako je propisano IATA propisima o opasnim
--	---	---

IATA-s për Mallrat e Rrezikshme. 4.5. Të gjitha dërgesat e mallrave me transport ajror duhet të shoqërohen me një faturë ajrore (airway bill), edhe nëse ato nuk përmbajnë mallra të rrezikshme. Faturën ajrore e përgatit transportuesi ose agjenti i transportit. 5. Forma unike e formularit sipas paragrafit 4.1 është pjesë e Shtojcës nr.4 të këtij Udhëzimi. 6. Marrëveshja ndërmjet dërguesit dhe marrësit duhet të përcaktojë përgjegjësitë dhe detyrimet e të dyja palëve për sigurimin e transportit të sigurt të mostrave të sëmundjeve ngjitëse. 7. Zyrtari përgjegjës i Institucionit shëndetësor për përgatitjen e mostrës duhet të sigurojë të gjitha dokumentet e nevojshme për transportin e mostrave apo substancave infektive.	IATA Regulation on Dangerous Goods. 4.5. All consignments of goods transported by air shall be accompanied by an air waybill, even where they do not contain dangerous goods. The air waybill shall be prepared by the carrier or the freight agent. 5. The standard form referred to in paragraph 4.1 shall form part of Annex No. 4 to this Administrative Instruction. 6. The agreement between the sender and the recipient shall define the responsibilities and obligations of both parties for ensuring the safe transport of infectious disease samples. 7. The responsible officer of the health institution for the preparation of the sample shall provide all necessary documentation for the transport of samples or infectious substances.	materijama. 4.5. Sve pošiljke robe zračnim transportom moraju biti praćene vazduhoplovnom fakturom (airway bill), čak i ako ne sadrže opasne tvari. Vazduhoplovnu fakturu priprema transporter ili transportni agent. 5. Jedinstveni obrazac obrasca prema stavu 4.1 deo je Priloga br. 4 ovog Uputstva. 6. Sporazum između pošiljaoca i primaoca mora definisati odgovornosti i obaveze obe strane za osiguranje sigurnog transporta uzoraka zaraznih bolesti. 7. Odgovorno lice zdravstvene i institucije za pripremu uzoraka mora obezbediti svu potrebnu dokumentaciju za transport uzoraka ili zaraznih supstanci.
Neni 8 Procedurat për transportin e mostrave për qëllime diagnostike të sëmundjeve ngjitëse 1. Planifikimi i transportit të mostrave të sëmundjeve ngjitëse kërkon një koordinim efikas midis dërguesit, transportuesit dhe marrësit për të siguruar që mostra të transportohet në mënyrë të	Article 8 Procedures for transporting samples for diagnostic purposes of infectious diseases 1. Planning the transport of infectious disease samples requires efficient coordination between the sender, the carrier and the recipient in order to ensure that the sample is transported safely and	Član 8 Procedure za transport uzoraka u dijagnostičke svrhe zaraznih bolesti 1. Planiranje transporta uzoraka zaraznih bolesti zahteva efikasnu koordinaciju između pošiljaoca, transportera i primaoca kako bi se osiguralo da se uzorak sigurno transportuje i da

sigurt dhe të arrijë në destinacion në kohë dhe në kushte të mira. 2. Dërguesi duhet të informojë transportuesin lidhur me masat paraprake për transportin, në koordinim me zyrtarin e specifikuar në Nenin 4, paragrafin 3. 3. Dërguesi duhet të informojë marrësin lidhur me procesin e transportit dhe duhet të marrë konfirmimin që mostra mund të importohet sipas dispozitave ligjore. 4. Marrësi ka përgjegjësinë e organizimit të një kohe të përshtatshme për pranimin e mostrës, dërgesës, plotësimit të dokumentacionit të nevojshëm dhe kontrollit të kushteve të temperaturës. 5. Transportuesi duhet të veprojë në përputhje me rregulloret përkatëse kombëtare, rajonale dhe ndërkombëtare që lidhen me procedurat e transportit të mallrave të rrezikshme. 6. Procedurat për transportin e mostrave të sëmundjeve ngjitëse brenda vendit kryhet ndërmjet institucioneve shëndetësore publike dhe private, laboratorëve dhe strukturave të autorizuar në përputhje me këtë Udhëzim Administrativ dhe legjislacionin në fuqi.	reaches its destination on time and in good condition. 2. The sender shall inform the carrier regarding the precautionary measures for transport, in coordination with the officer specified in Article 4, paragraph 3. 3. The sender shall inform the recipient regarding the transport process and shall obtain confirmation that the sample may be imported in accordance with the applicable legal provisions. 4. The recipient shall be responsible for organizing an appropriate time for receipt of the sample shipment, completion of the necessary documentation and monitoring of temperature conditions. 5. The carrier shall act in accordance with the relevant national, regional and international regulations relating to the procedures for the transport of dangerous goods. 6. Procedures for the transport of infectious disease samples within the country shall be carried out between public and private health institutions, laboratories and authorized structures in accordance with this Administrative Instruction and the applicable legislation.	stigne na odredište na vreme i u dobrom stanju. 2. Pošiljalac mora obavestiti prevoznika o merama opreza za prevoz, u koordinaciji sa službenikom navedenim u članu 4., stav 3. 3. Pošiljalac mora obavestiti primaoca o procesu transporta i mora dobiti potvrdu da se uzorak može uvesti u skladu sa zakonskim odredbama. 4. Primalac je odgovoran za organizovanje odgovarajućeg vremena za prijem uzorka, otpremu, popunjavanje potrebne dokumentacije i kontrolu temperaturnih uslova. 5. Prevoznik se mora pridržavati relevantnih nacionalnih, regionalnih i međunarodnih propisa koji se odnose na postupke za transport opasnih materija. 6. Procedure za transport uzoraka zaraznih bolesti unutar zemlje provode se između javnih i privatnih zdravstvenih institucija, laboratorija i ovlašćenih struktura u skladu sa ovim Administrativnim uputstvom i važećim zakonodavstvom.
---	--	--

Neni 9 Paketimi dhe shënjimi për transportin e mostrave për qëllime diagnostike të sëmundjeve ngjitëse 1. Substancat infektive duhet të vendosen në një sistem paketimi me tre shtresa, duke përfshirë sasi të mjaftueshme të materialit absorbues për të parandaluar rrjedhjet ose dëmtimet e mundshme të paketimit. 1.1. Paketimi për mostrat e kategorisë A ose B duhet të përfshijë paketime të trefishtë, të cilat janë të përshtatshme për të gjitha mënyrat e transportit (Shtojca 2-Figurat 1, 2, 3); 1.2. Paketimi i përdorur për ruajtjen e mostrave gjatë transportit duhet të jetë i qëndrueshëm dhe mjaftueshëm i fortë, pasi mostrat mund të përballen me sfida të ndryshme gjatë transportit, siç janë lëvizjet, vibrimet, ndryshimet e temperaturës, lagështia dhe presioni. 2. Substancat infektive duhet të përfshijnë shënjimin dhe etiketimin: 2.1. Shenjat duhet të jenë të vendosura në pjesën e jashtme të paketimit dhe të përfshijnë të dhënat e përcaktuara në Rregulloren Model të OKB-së sipas Shtojcës 2.	Article 9 Packaging and marking for transporting samples for diagnostic purposes of infectious diseases 1. Infectious substances shall be placed in a triple packaging system, including sufficient absorbent material to prevent leakage or possible damage to the packaging. 1.1. Packaging for Category A or B samples shall include triple packaging suitable for all modes of transport (Annex 2 - Figures 1, 2 and 3); 1.2. The packaging used for the storage of samples during transport shall be durable and sufficiently strong, as samples may be exposed to various challenges during transport, such as movement, vibration, temperature changes, humidity and pressure. 2. Infectious substances shall include marking and labeling: 2.1. Markings shall be affixed to the outer part of the packaging and shall include the data specified in the United Nations Model Regulation in accordance with Annex 2.	Član 9 Pakovanje i označavanje za transport uzoraka u dijagnostičke svrhe zaraznih bolesti 1. Zarazne supstance moraju biti smeštene u troslojni sistem pakovanja, uključujući dovoljne količine upijajućeg materijala kako bi se sprečilo curenje ili moguće oštećenje ambalaže. 1.1. Pakovanje za uzorke kategorije A ili B mora uključivati trostruko pakovanje, koje je pogodno za sve vrste transporta. (Prilog 2 - Slike 1, 2, 3); 1.2. Pakovanje koja se koristi za skladištenje uzoraka tokom transporta mora biti izdržljivo i dovoljno čvrsto, jer uzorci mogu biti izloženi raznim izazovima tokom transporta, kao što su kretanje, vibracije, promene temperature, vlažnost i pritisak. 2. Zarazne supstance moraju biti označene i etiketirane: 2.1. Oznake se moraju postaviti na vanjsku stranu ambalaže i moraju sadržavati informacije navedene u Model propisa OUN-a kako je navedeno u Prilogu 2.
--	--	--

2.2. Etiketimi përmban numrin përkatës UN/ID, në formë diamanti sipas Shtojcës 2, Figura 7. 2.3. Etiketa shtesë të kërkuara mund të përfshijnë, si: rrezik biologjik, shigjeta për drejtimin e paketës dhe akull i thatë (Shtojca 2, Figura 4, 5, 6) . 3. Mostrat e përjashtuara për të cilat ekziston një mundësi minimale e pranisë së patogjenëve, nuk kërkojnë etiketim dhe shënjim të veçantë. Ato duhet të ruhen në një paketim që siguron parandalimin e çdo rrjedhje. Në këtë rast, paketimi duhet të ketë shënjimin "Mostra të përjashtuara".	2.2. Labeling shall contain the respective UN/ID number, in diamond form, in accordance with Annex 2, Figure 7. 2.3. Additional required labels may include, inter alia, biological hazard, package orientation arrows and dry ice (Annex 2, Figures 4, 5 and 6). 3. Exempted samples for which there is a minimal likelihood of the presence of pathogens shall not require special marking and labeling. Such samples shall be kept in packaging ensuring the prevention of any leakage. In such cases, the packaging shall bear the marking "Exempted samples".	2.2. Etiketa mora sadržavati odgovarajući UN/ID broj, u obliku dijamanta, u skladu sa Prilogom 2, Slikom 7. 2.3. Dodatne potrebne oznake mogu uključivati, kao što su: biološka opasnost, strelice za smer pakovanja i suhi led (Prilog 2, slike 4, 5, 6). 3. Isključeni uzorci za koje postoji minimalna mogućnost prisustva patogena ne zahtevaju posebno etiketiranje i označavanje. Moraju se čuvati u pakovanju koje osigurava sprečavanje bilo kakvog curenja. U tom slučaju, pakovanje mora biti označeno sa "Isključeni uzorci".
Neni 10 Masat e biosigurisë dhe biosigurimit për transportin e mostrave 1.Masat e biosigurisë dhe biosigurimit në procesin e transportit të mostrave për qëllime diagnostike të sëmundjeve ngjitëse për të minimizuar rrezikun e ekspozimit dhe kontaminimit, janë si vijon: 1.1.Trajnimi i personelit për kategoritë specifike të mostrave; 1.2.Pajisjet dhe kontejnerët që përdoren për marrjen dhe paketimin e mostrave duhet të jenë sterile dhe të siguruara nga ndotja;	Article 10 Biosafety and biosecurity measures for the transport of samples Biosafety and biosecurity measures in the process of transporting samples for diagnostic purposes of infectious diseases, in order to minimise the risk of exposure and contamination, shall be as follows: 1.1. Training of personnel for specific categories of samples; 1.2. Equipment and containers used for the collection and packaging of samples shall be sterile and protected from contamination;	Član 10 Mere biološke sigurnosti i biosigurnosti za transport uzoraka 1. Mere biološke sigurnosti i biosigurnosti u procesu transporta uzoraka u dijagnostičke svrhe zaraznih bolesti radi minimiziranja rizika od izloženosti i kontaminacije su sledeće: 1.1. Obuka osoblja za specifične kategorije uzoraka; 1.2. Oprema i posude koje se koriste za uzimanje i pakovanje uzoraka moraju biti sterilne i zaštićene od kontaminacije;

1.3. Të respektohen teknikat aseptike gjatë marrjes së mostrës dhe procedurës së paketimit, për të parandaluar ndotjen e kryqëzuar; 1.4. Të shfrytëzohet sistemi i trefishtë i paketimit për siguri të mostrës gjatë transportit; 1.5. Të respektohen rregullat për sigurimin e cilësisë së mostrës si kushtet e ruajtjes dhe monitorimi i temperaturës gjatë transportit. 1.6. Duhet të ekzistojë një plan emergjence për rastet e aksidenteve gjatë transportit, si rrjedhje, thyerje të paketimit ose ekspozim ndaj mostrave infektive dhe të bëhet raportimi i tyre; 1.7. Personeli që merret me materialet infektive gjatë transportit të mostrave duhet të jetë i pajisur me pajisje personale mbrojtëse (PPM). 1.8. Mjeti i transportit duhet të plotësojë kërkesat e sigurisë sipas legjislacionit në fuqi.	1.3. Aseptic techniques shall be observed during sample collection and packaging procedures in order to prevent cross-contamination; 1.4. The triple packaging system shall be used to ensure the safety of samples during transport; 1.5. Rules for ensuring sample quality, such as storage conditions and temperature monitoring during transport, shall be observed; 1.6. An emergency plan shall exist for cases of accidents during transport, such as leakage, packaging breakage or exposure to infectious samples, and such incidents shall be reported; 1.7. Personnel handling infectious materials during the transport of samples shall be equipped with personal protective equipment (PPE); 1.8. The means of transport shall comply with the safety requirements in accordance with the applicable legislation.	1.3. Tokom postupka uzorkovanja i pakovanja treba se pridržavati aseptičnih tehnika kako bi se sprečila unakrsna kontaminacija; 1.4. Koristite trostruki sistem pakovanja za sigurnost uzorka tokom transporta; 1.5. Poštovati pravila za osiguranje kvalitete uzorka, kao što su uslovi skladištenja i praćenje temperature tokom transporta. 1.6. Treba postojati plan za hitne slučajeve u slučaju nezgoda tokom transporta, kao što su curenje, lomljenje ambalaže ili izlaganje zaraznim uzorcima, te se o njima treba izveštavati; 1.7. Osoblje koje rukuje zaraznim materijalima tokom transporta uzoraka mora biti opremljeno Ličnom zaštitnom opremom (LZO). 1.8. Prevozno sredstvo mora ispunjavati sigurnosne zahteve u skladu sa važećim zakonodavstvom.
Neni 11 Mbulimi i shpenzimeve për marrjen dhe transportin e mostrave	Article 11 Coverage of expenses for taking and transporting samples	Član 11 Pokriće troškove za uzimanje i transport uzoraka

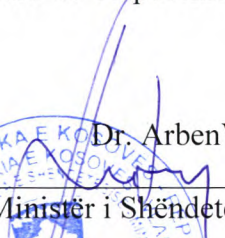
1. Institucioni shëndetësor që referon mostrën është përgjegjës për marrjen, paketimin, etiketimin, ruajtjen dhe transportin e saj në përputhje me këtë Udhëzim Administrativ dhe legjislacionin në fuqi. 2. Institucioni shëndetësor që referon mostrën i mbulon të gjitha shpenzimet për marrjen, paketimin, ruajtjen dhe transportin e mostrave kombëtare dhe atyre ndërkombëtare deri te laboratorit referues ose laboratorit i autorizuar. 3. Institucioni shëndetësor që dërgon mostrën është përgjegjës për tërheqjen dhe ridërgimin e saj në një institucion tjetër të autorizuar, nëse ajo nuk mund të përpunohet apo analizohet nga institucioni pranues duke mbuluar të gjitha shpenzimet përkatëse.	1. The health institution that refers the sample is responsible for its receipt, packaging, labeling, storage and transport in accordance with the Administrative Instruction and the legislation in force. 2. The health institution that refers the sample covers all the costs of receiving, packaging, storing and transporting national and international samples to the reference laboratory or authorized laboratory. 3. The health institution sending the sample is responsible for its withdrawal and re-sending to another authorized institution, if it cannot be processed or analyzed by the receiving institution, covering all relevant costs.	1. Zdravstvena ustanova koja upućuje uzorak odgovorna je za njegov prijem, pakovanje, obeležavanje, skladištenje i transport u skladu sa ovim Administrativnom Uputstvom i važećim zakonima. 2. Zdravstvena ustanova koja upućuje uzorak snosi sve troškove prijema, pakovanja, skladištenja i transporta nacionalnih i međunarodnih uzoraka do referentne laboratorije ili ovlašćene laboratorije. 3. Zdravstvena ustanova koja šalje uzorak odgovorna je za njegovo povlačenje i ponovno slanje drugoj ovlašćenoj ustanovi, ako ga ustanova koja ga prima ne može obraditi ili analizirati, pokrivajući sve relevantne troškove.
Neni 12 Digjitalizimi Të dhënat dhe informacionet e përfshira në formularin për dërgesën e mostrave infektive sipas Shtojcës 4 të këtij Udhëzimi shkëmbehen dhe ndërlidhen përmes sistemeve elektronike përkatëse për parandalimin dhe kontrollin e sëmundjeve ngjitëse.	Article 12 Digitalization The data and information included in the form for sending infectious samples according to Annex 4 of this Guideline are exchanged and linked through the relevant electronic systems for the prevention and control of contagious diseases.	Član 12 Digitalizacija Podaci i informacije uključeni u obrazac za slanje infektivnih uzoraka prema Prilogu 4 ovog Uputstva razmenjuju se i povezuju preko odgovarajućih elektronskih sistema radi prevencije i kontrole zaraznih bolesti.

Neni 13 Shtojcat	Article 13 Annexes	Član 13 Prilozi
1.Shtojcat dhe figurat që i janë bashkëngjitur këtij udhëzimi administrativ, janë pjesë përbërëse e tij: 1.1.Shtojca 1: Lista e substancave infektive të nën-klasifikuara si Kategoria A me figuren si në vijim: 1.1.1. Figura 1: Shembull i shenjës së specifikimit të UN-së tek paketimi i kategorisë A. 1.2.Shtojca 2: Përmbledhje e klasifikimit, kategorizimit, identifikimit dhe paketimit të substancave infektive me figurat si në vijim: 1.2.1. Figura 1. Shembull i paketimit të trefishtë për substancat infektive; 1.2.2. Figura 2. Shembull i paketimit të trefishtë të substancave infektive të kategorisë A; 1.2.3. Figura 3. Shembull i paketimit të trefishtë që mund të përdoren në përputhje	1.The annexes and figures attached to this Administrative Instruction shall constitute an integral part thereof: 1.1.Annex 1: List of infectious substances sub-classified as Category A, with the figure as follows: 1.1.1. Figure 1: Example of the UN specification marking on Category A packaging. 1.2.Annex 2: Summary of the classification, categorization, identification and packaging of infectious substances, with the figures as follows: 1.2.1. Figure 1. Example of triple packaging for infectious substances; 1.2.2. Figure 2. Example of triple packaging of Category A infectious substances; 1.2.3. Figure 3. Example of triple packaging that may be used in accordance	1.Prilozi i slike priloženi ovom administrativnom uputstvu čine njegov sastavni deo: 1.1.Prilog 1: Spisak zaraznih supstanci podklasifikovanih kao Kategorija A sa sledećom slikom: 1.1.1. Slika 1: Primer oznake UN specifikacije na pakovanje kategorije A. 1.2.Prilog 2: Sažetak klasifikacije, kategorizacije, identifikacije i pakovanja zaraznih supstanci sa sledećim slikama: 1.2.1. Slika 1. Primer trostrukog pakovanja za zarazne supstance; 1.2.2. Slika 2. Primer trostrukog pakovanja zaraznih supstanci kategorije A; 1.2.3. Slika 3. Primer trostrukog pakovanja koje se može koristiti u skladu

me paketimin P650 për substancat infektive të kategorisë B; 1.2.4. Figura 4. Simboli i rrezikut biologjik; 1.2.5. Figura 5. Etiketa e substancës infektive të kategorisë A (A) dhe shablioni që tregon dimensionet e kërkuara të etiketës (B); 1.2.6. Figura 6. Shembuj të etiketimeve të tjera të mundshme të kërkuara. A. Etiketa të ndryshme përdoren për dërgesat që përmbajnë akull të thatë (Klasa 9). B. Etiketat orientuese, të nevojshme kur dërgesat e lëngshme të mostrës së kategorisë A kalojnë 50 ml; 1.2.7. Figura 7. Etiketa e kategorisë B. 1.3. Shtojca 3. Marrëveshjet modale ndërkombëtare për transport, nënshkruar edhe nga Kosova. 1.4. Shtojca 4. Formular për dërgesën e mostrave/substancave infektive.	with P650 packaging for Category B infectious substances; 1.2.4. Figure 4. Biohazard symbol; 1.2.5. Figure 5. Label for Category A infectious substances (A) and the template showing the required label dimensions (B); 1.2.6. Figure 6. Examples of other possible required labels. A. Different labels shall be used for shipments containing dry ice (Class 9). B. Orientation labels, required when liquid shipments of Category A samples exceed 50 ml; 1.2.7. Figure 7. Category B label. 1.3. Annex 3: International modal agreements for transport, also signed by Kosovo. 1.4. Annex 4: Form for the shipment of samples/infectious substances.	sa pakovanjem P650 za zarazne supstance kategorije B; 1.2.4. Slika 4. Simbol biološke opasnosti; 1.2.5. Slika 5. Etiketa za zaraznu supstancu kategorije A (A) i predložak koji prikazuje potrebne dimenzije etikete (B); 1.2.6. Slika 6. Primeri drugih mogućih potrebnih oznaka. A. Za pošiljke koje sadrže suhi led (klasa 9) koriste se različite etikete. B. Orijentacijske etikete, potrebne kada pošiljke tekućih uzoraka kategorije A prelaze 50 ml; 1.2.7. Slika 7. Oznaka kategorije B. 1.3. Prilog 3. Međunarodni modalni sporazumi za transport, koje je takođe potpisalo Kosovo. 1.4. Prilog 4. Obrazac za slanje zaraznih uzoraka/tvari.
--	--	---

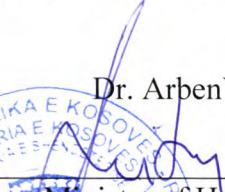
Neni 14
Hyrja në fuqi

Ky Udhëzim Administrativ hyn në fuqi 7 ditë pas publikimit në Gazetën Zyrtare të Republikës së Kosovës.

Dr. Arben Vitia
Ministër i Shëndetësisë
Prishtinë 19/10/2026

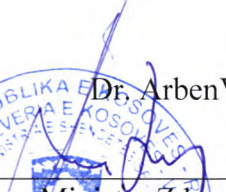
Article 14
Entry into force

This Administrative Instruction shall enter into force 7 days following its publication in the Official Gazette of the Republic of Kosovo.

Dr. Arben Vitia
Minister of Health
Prishtina 19/10/2026

Član 14
Stupanje na snagu

Ovo Administrativno uputstvo stupa na snagu 7 dana nakon objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo.

Dr. Arben Vitia
Ministar Zdravstva
Priština 19/10/2026

Shtojca 1. Lista treguese e substancave infektive të nën-klasifikuara si Kategoria A.

Shembuj tregues të substancave infektive të përfshira në Kategorinë A në çfarëdo forme, përveç rasteve kur tregohet ndryshe	
Numri i OKB-së dhe i duhuri Emri i dërgesës	Mikroorganizëm
OKB 2814 Substancë infektive, që prek njerëzit	<i>Bacillus anthracis</i> (vetëm kulturat)
	<i>Brucella abortus</i> (vetëm kulturat)
	<i>Brucella melitensis</i> (vetëm kulturat)
	<i>Brucella suis</i> (vetëm kulturat)
	<i>Burkholderia mallei</i> – <i>Pseudomonas mallei</i> – Glanders (vetëm kulturat)
	<i>Burkholderia pseudomallei</i> – <i>Pseudomonas pseudomallei</i> (vetëm kulturat)
	<i>Chlamydia psittaci</i> – shtamet e shpendëve (vetëm kulturat)
	<i>Clostridium botulinum</i> (vetëm kulturat)
	<i>Coccidioides immitis</i> (vetëm kulturat)
	<i>Coxiella burnetii</i> (vetëm kulturat)
	Virusi i etheve hemorragjike Krime-Kongo
	Virusi i Dengës (vetëm kulturat)
	Virusi i encefalitit të kuajve lindor (vetëm kulturat)
	<i>Escherichia coli</i> , verotoksigenike (vetëm për kulturat)
	Virusi Ebola
	Virusi fleksal
	<i>Francisella tularensis</i> (vetëm kulturat)
	Virusi Guanarito
	Virusi Hantaan
	Hantaviruset që shkaktojnë ethe hemorragjike me sindromën renale
	Virusi Hendra
	Virusi i hepatitit B (vetëm kulturat)
	Virusi herpes B (vetëm për kulturat)
	Virusi i imunitetit të njeriut (vetëm kulturat)
	Virusi i gripit të shpendëve shumë patogjenik (vetëm kulturat)
	Virusi i encefalitit japonez (vetëm kulturat)
	Virusi Junin
	Virusi i sëmundjes së pyllit Kyasanur
	Virusi Lassa
	Virusi Machupo
	Virusi Marburg
	Virusi i lisë së majmunit (vetëm kulturat)
	<i>Mycobacterium tuberculosis</i> (vetëm kulturat)
	Virusi Nipah
	Virusi i etheve hemorragjike Omsk
	Poliovirus (vetëm kulturat)
	Virusi i tërbimit (vetëm kulturat)

	<i>Rickettsia prowazekii</i> (vetëm kulturat)
	<i>Rickettsia rickettsii</i> (vetëm kulturat)
	Virusi i etheve të Rift Valley (vetëm kulturat)
	Virusi rus i encefalitit pranverë-verë (vetëm kulturat)
	Virusi Sabia
	<i>Shigella dysenteriae</i> tip 1 (vetëm kulturat)
	Virusi i encefalitit i lindur nga rriqrat (vetëm kulturat)
	Virusi Variola
	Virusi i encefalitit të kuajve venezuelas (vetëm kulturat)
	Virusi i Nilit Perëndimor (vetëm kulturat)
	Virusi i etheve të verdha (vetëm kulturat)
	<i>Yersinia pestis</i> (vetëm kulturat)
OKB 2900 substancë infektive, që prek kafshët	Virusi i murtajes afrikane të derrave (vetëm kulturat)
	Paramiksovirusi i shpendëve Tipi 1 – Virusi Velogenik i sëmundjes Newcastle (vetëm kulturat)
	Virusi i murtajes klasike të derrave (vetëm kulturat)
	Virusi i sëmundjes së këmbëve dhe gojës (vetëm kulturat)
	Virusi i lisë së dhive (vetëm kulturat)
	Virusi i sëmundjes së lëkurës me gunga (vetëm kulturat)
	<i>Mycoplasma mycoides</i> – Pleuropneumoni ngjitëse e gjedhit (vetëm kulturat)
	Virusi Peste des Petits Ruminants (vetëm kulturat)
	Virusi i dëmtuesve (vetëm kulturat)
	Virusi i lisë së deleve (vetëm kulturat)
	Virusi i sëmundjes vezikulare të dermit (vetëm kulturat)
	Virusi i stomatitit vezikular (vetëm kulturat)

4G/Class 6.2/21/GB/2470

1

2

3

4

5

6

Kjo shenjë përfshin:

1. simboli i paketimit të Kombeve të Bashkuara;
2. një tregues i llojit të paketimit (në këtë shembull, një kuti fibreboard (4G));
3. një tregues që paketimi është testuar posaçërisht për t'u siguruar që plotëson kërkesat për substancat infektive të Kategorisë A (Klasa 6.2);
4. dy shifrat e fundit të vitit të prodhimit (në këtë shembull, 2021);
5. autoriteti shtetëror kompetent që ka autorizuar ndarjen e markës (në këtë shembull, GB, që nënkupton Britaninë e Madhe); dhe
6. kodin e prodhuesit të specifikuar nga autoriteti kompetent (në këtë shembull, 2470).

Figura 1: Shembull i shenjës së specifikimit të UN-së tek paketimi i kategorisë A.

Shtojca 2. Përmbledhje e klasifikimit, kategorizimit, identifikimit dhe paketimit të substancave infektive.

	KATEGORIA A	KATEGORIA B
Përkufizimi	Përmban një agjent biologjik të njohur, ose që pritet në mënyrë të arsyeshme, të shkaktojë paafësi të përhershme, ose sëmundje kërcënuese për jetën ose fatale	Përmban një agjent biologjik të aftë për të shkaktuar infeksion te njerëzit ose kafshët e ndjeshme, por që nuk plotëson kriteret për t'u përfshirë në kategorinë A
Identifikuesit (numri i OKB-së dhe emri i duhur i transportit)	§ UN2814: Substancat infektive të kategorisë A (që prekin njerëzit ose infektive zoonotike substanca) § UN2900: Kategoria A Substancat infektive (duke prekur vetëm kafshët) § UN3549: Kategoria A mbetje të ngurta mjekësore	§ UN3291: Mbetjet klinike ose mjekësore të kategorisë B § UN3373: Substancat infektive të kategorisë B (për të gjitha substancat ose materialet e tjera duke përfshirë materiale njerëzore ose shtazore, kulturat dhe produktet biologjike)
Dokumentacioni	§ Një listë e detajuar e përmbajtjes (e vendosur midis paketimit dytësor dhe të jashtëm) § Emrat dhe adresat e dërguesit dhe marrësit § Një dokument transporti i mallrave të rrezikshme (deklarata e mallrave të rrezikshme) § Mund të kërket dokumentacion shtesë në varësi të kërkesave modale (për shembull, fatura ajrore për dërgesat ajrore) ose rregulloreve kombëtare (për shembull, importi/ lejet e eksportit)	§ Një listë e detajuar e përmbajtjes (e vendosur midis paketimit dytësor dhe të jashtëm) § Emrat dhe adresat e dërguesit dhe marrësit § Mund të kërket dokumentacion shtesë në varësi të kërkesave modale (për shembull, fatura ajrore për dërgesat ajrore) dhe/ose kërkesave të tjera kombëtare (për shembull, lejet e importit/eksportit)
Paketimi	§ Kërket paketim i trefishtë për t'u respektuar Udhëzimet e OKB-së për paketimin P620 § Paketimi duhet të tregojë një shenjë të specifikimit të OKB-së, që tregon pajtueshmërinë me kërkesat e testimit për paketimin e substancave infektive të kategorisë A	§ UN3291: paketim i vetëm i pranueshëm me kusht që: të jetë i pranishëm një material absorbues i mjaftueshëm për të thithur të gjithë sasinë e lëngut, paketimi të jetë rezistent ndaj rrjedhjeve dhe/ ose ndonjë send i mprehtë gjendet brenda paketimit rezistent ndaj shpimit § UN3373: Kërket paketim i trefishtë (për transportin ajror, ose paketimi dytësor ose i jashtëm duhet të jetë i ngurtë) i cili përputhet dhe është i paketuar sipas udhëzimeve të paketimit të OKB-së P650

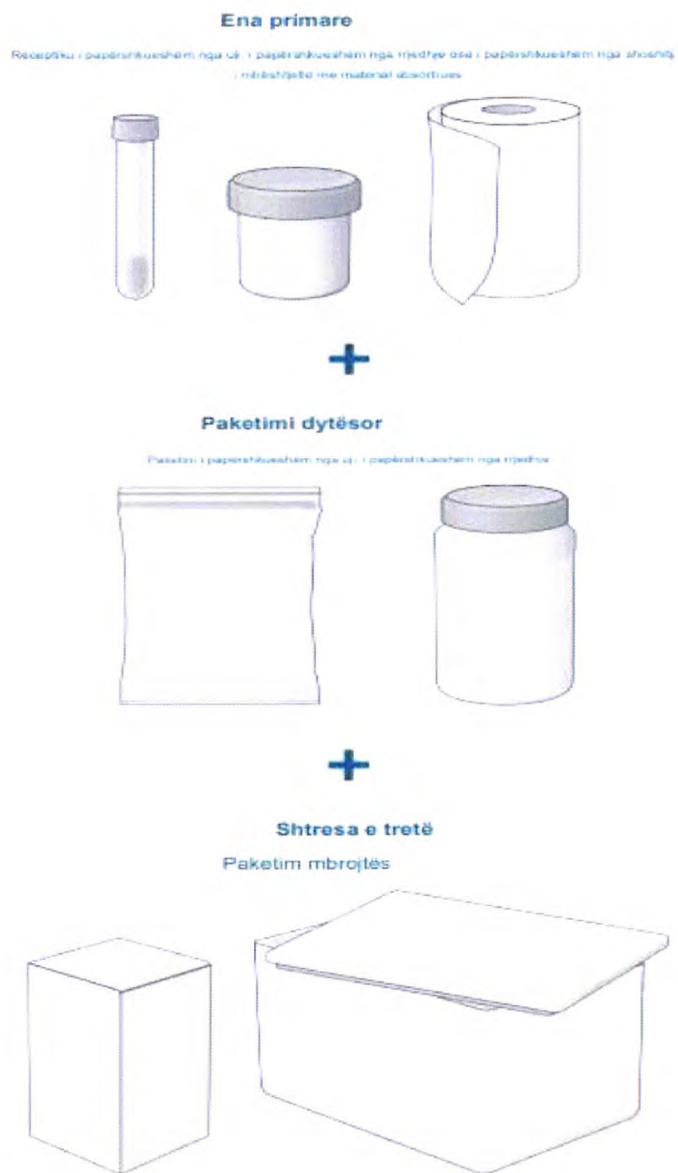

Figura 1. Shembull i paketimit të trefishtë për substancat infektive

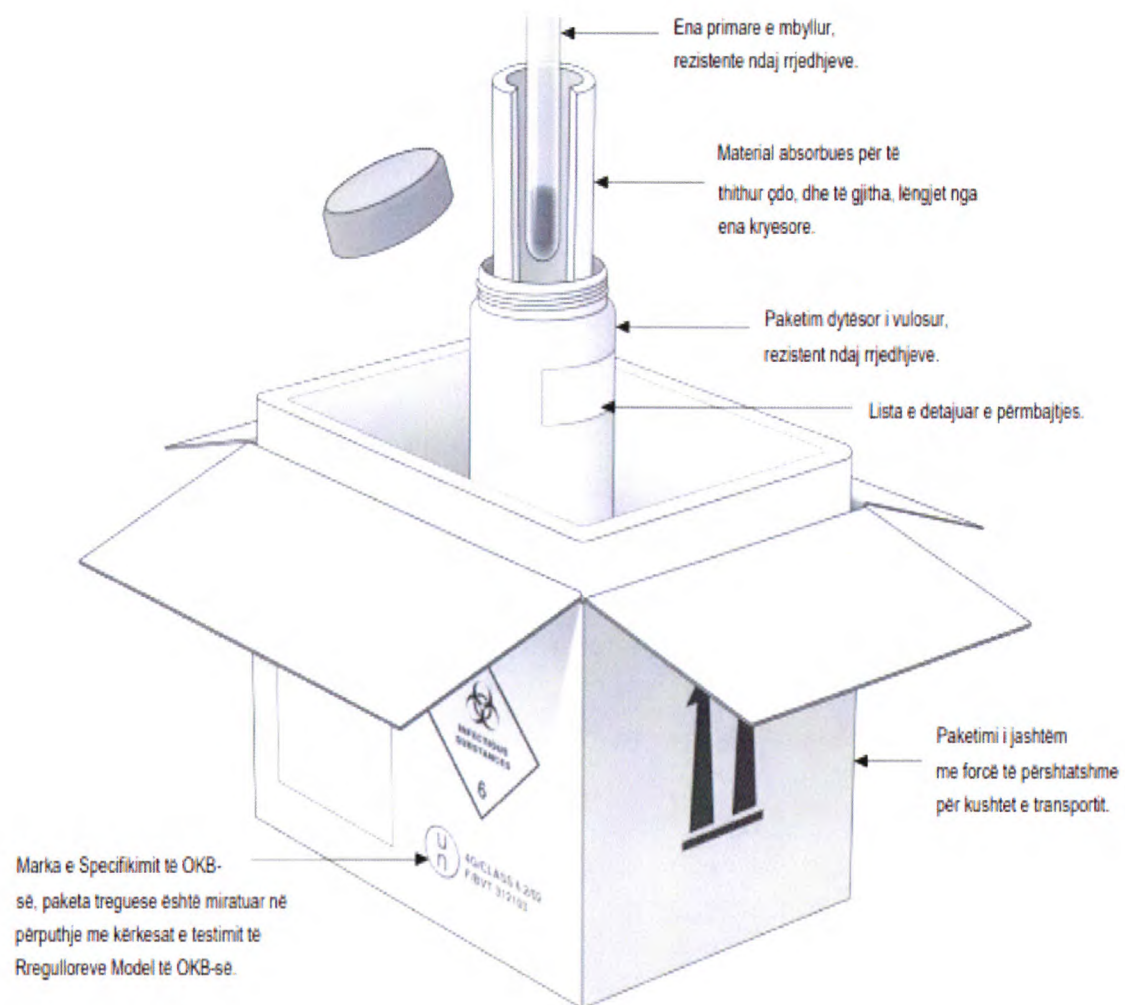

Figura 2. Shembull i paketimit të trefishtë të substancave infektive të kategorisë A.

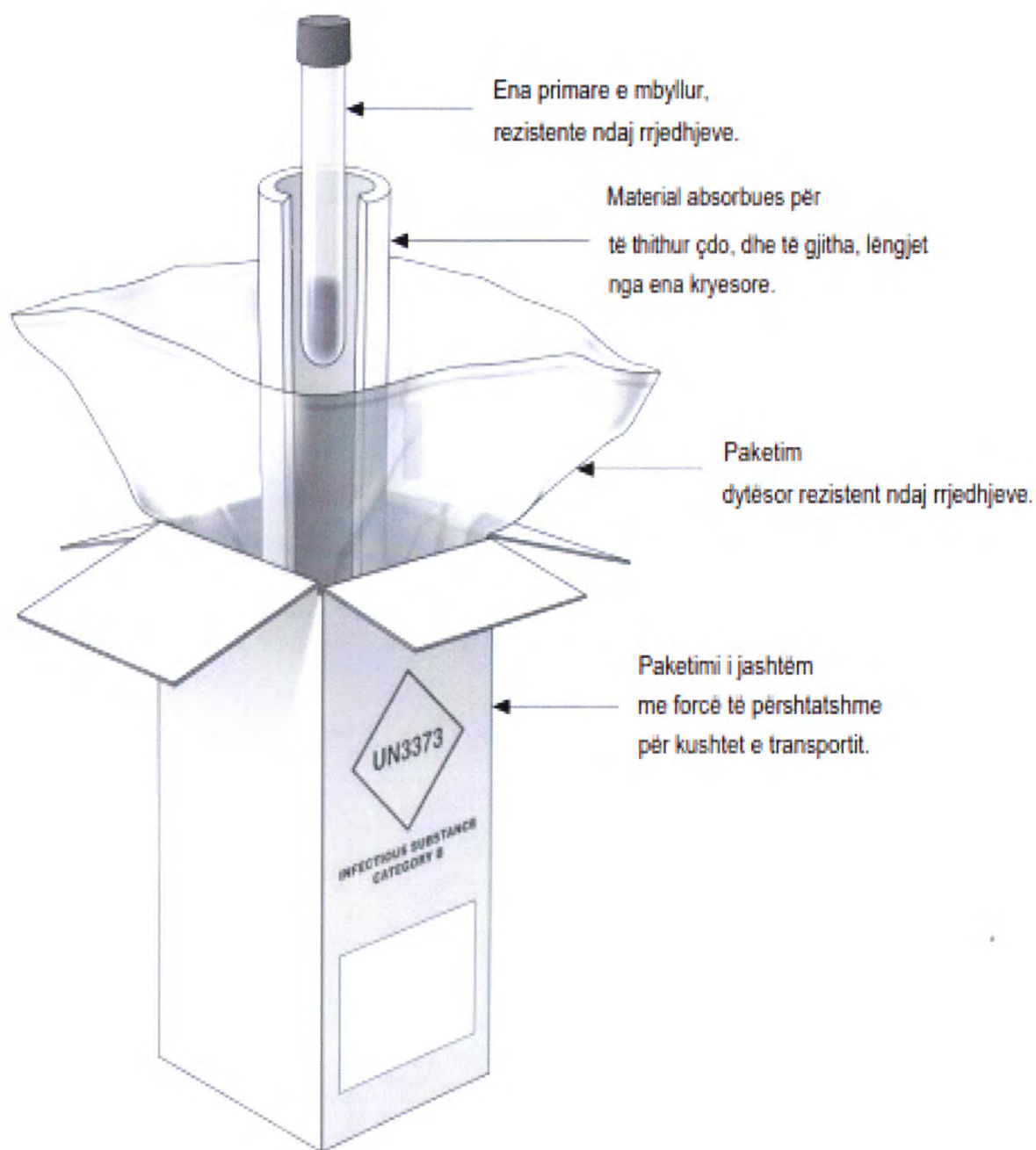
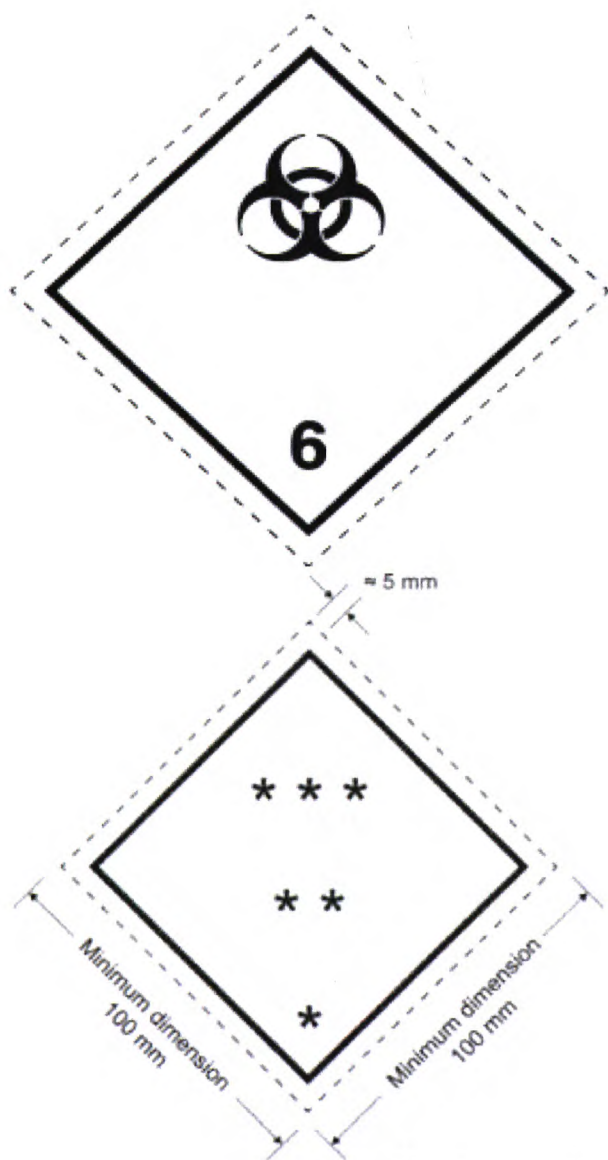

Figura 3. Shembull i paketimit të trefishtë që mund të përdoren në përputhje me paketimin P650 për substancat infektive të kategorisë B

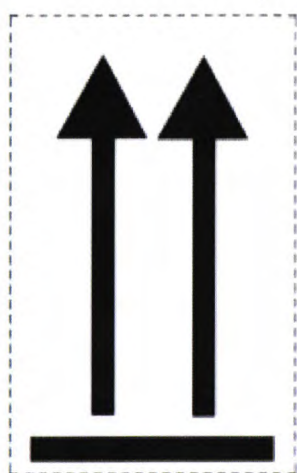
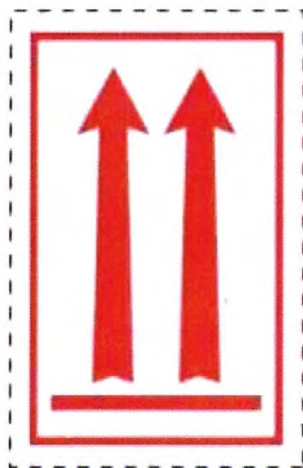
Figura 4. Simboli i rrezikut biologjik.

A.

B.

Figura 5. Etiketa e substancës infektive të kategorisë A (A) dhe shablloni që tregon dimensionet e kërkuara të etiketës (B)

A.

B.

Figura 6. Shembuj të etiketimeve të tjera të mundshme të kërkuara. A. Etiketa të ndryshme përdoren për dërgesat që përmbajnë akull të thatë (Klasa 9). B. Etiketat orientuese, të nevojshme kur dërgesat e lëngshme të mostrës së kategorisë A kalojnë 50 ml.

Figura 7. Etiketa e kategorisë B.

Shtojca 3. Marrëveshjet modale ndërkombëtare për transport, nënshkruar edhe nga Kosova.

Air	ICAO Technical Instructions may be sought from: http://www.icao.int/safety/DangerousGoods/Pages/technical-instructions.aspx. Copies of state variations may be found at: http://www.icao.int/safety/DangerousGoods/Pages/StateVariationPage.aspx.
Rail	Regulations concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Rail (RID) 2021 can be found at: http://otif.org/en/?page_id=1105. RID is primarily for the countries of Europe, North Africa and Middle East. There are a number of countries (mainly Eastern Europe and Asia that apply RID through the Organization for Cooperation of Railways (OSJD). Details of RID membership can be found at: http://otif.org/en/?page_id=51.
Sea	Please contact the International Maritime Organization at: https://www.imo.org/en/publications/Pages/IMDG%20Code.aspx.
Post	Please contact the Universal Postal Union at: https://www.upu.int/en/Contact-us.

Mënyra e transportit	Marrëveshjet modale ndërkombëtare
Ajror	Udhëzimet Teknike për Transportin e Sigurt të Mallrave të Rrezikshme me transport Ajror, (më tej referuar si Udhëzimet Teknike të ICAO) janë një grup i detajuar udhëzimesh që konsiderohen të nevojshme për transportin ndërkombëtar të sigurt të mallrave të rrezikshme nga ajri. Publikuar nga Organizata Ndërkombëtare e Aviacionit Civil (ICAO), këto rregullore ndërkombëtare janë ligjërish detyruese zbatohen në të gjitha fluturimet ndërkombëtare. Rishikohen dhe përditësohen rregullisht bazuar në komentet e marra nga shtetet dhe organizatat ndërkombëtare të interesuara, përfshirë OBSH-në, ose bazuar në rekomandimet e UNCETDG ose Agjencia Ndërkombëtare e Energjisë Atomike (IAEA). Shoqata Ndërkombëtare e Transportit Ajror (IATA) gjithashtu publikon Rregulloret e Mallrave të Rrezikshme që përfshijnë dispozitat e ICAO dhe mund të shtojnë më tej kufizimet që rrjedhin nga konsideratat operacionale. Për fluturimet kombëtare (d.m.th. fluturimet brenda një vendi), autoritetet kombëtare të aviacionit civil mund të zbatojnë legjislacionin kombëtar. Kjo zakonisht bazohet në dispozitat e ICAO-s, por mundet përfshijnë variacione.
Hekurudhor	Një grup rregullash në lidhje me transportin ndërkombëtar të mallrave të rrezikshme me hekurudhë (RID) është krijuar nga Organizata Ndërqeveritare ndërkombëtare për Transport hekurudhor (OTIF) dhe

	vlen për vendet në Evropë, Lindjen e Mesme dhe Afrikën Veriore, vlen edhe për transportin e brendshëm në Bashkimin Evropian përmes Direktivave të këshillit 2008/68/EC.
Rrugor	Marrëveshja në lidhje me Transportin Ndërkombëtar të Mallrave të Rrezikshme Rrugore (ADR) zbatohet për vendet nënshkruese. Përveç kësaj, versionet e modifikuara të kësaj marrëveshjeje janë duke u përdorur nga vendet në Amerikën e Jugut dhe Azinë Juglindore. ADR zbatohet gjithashtu për Transport të brendshëm në Bashkimin Evropian përmes Direktivës së Këshillit 2008/68/EC.
Detar	Kodi Ndërkombëtar i Mallrave të Rrezikshme Detare botuar nga Organizata Ndërkombëtare Detare (IMO) kërkon aplikim të detyrueshëm për të gjitha palët kontraktuese në Konventën Ndërkombëtare për Sigurinë e Jetës në Det (SOLAS).
Postë	Manuali i Postës së Letrave i publikuar nga Unioni Postar Universal (UPU) pasqyron Rregullore model të OKB-së duke përdorur Udhëzimet Teknike të ICAO si bazë për dërgesat. Duhet të theksohet se disa substanca infektive konsiderohen me rrezikshmëri të lartë si kategoria (e njohur si "Substancat infektive të kategorisë A") nuk do të pranohet për dërgesa përmes shërbimeve postare. Disa substanca infektive në kategori me rrezik më të ulët (të tilla si "Substanca biologjike, Kategoria B - UN3373" ose "Kampionët e pacientit") mund të dërgohet me postë ajrore të regjistruar. Kufizimet lokale/ndërkombëtare mund të jenë gjithashtu në fuqi. Prandaj duhet të ketë kontakt paraprak me operatorët publikë kombëtarë për postën e rekomanduar për të konstatuar nëse materiali i paketuar do të pranohet nga shërbimi postar në fjalë.

Shtojca 4. Formular për dërgesën e mostrave/substancave infektive.

FORMULAR PËR DËRGESËN E MOSTRAVE INFEKTIVE

1. Të dhënat e Institucionit Dërgues:

Emri i institucionit: _____

Adresa: _____

Person kontakti: _____

Telefoni: _____

E-mail: _____

2. Të dhënat e Institucionit Marrës:

Emri i institucionit: _____

Adresa: _____

Person kontakti: _____

Telefoni: _____

E-mail: _____

3. Përshkrimi i Mostrave:

Nr.	Lloji i mostrës	Përshkrimi (materialit biologjik)	Sasia	Data e mbledhjes	Testi i kërkuar
-----	-----------------	-----------------------------------	-------	------------------	-----------------

4. Deklarata e Rrezikut Biologjik:

Këto mostra përmbajnë agjentë biologjikë potencialisht infektivë.

Mostrat janë paketuar në përputhje me udhëzimet ndërkombëtare për transportin e substancave infektive (p.sh., UN 3373, P650 Packaging Instruction).

5. Lloji i Paketimit:

- ☐ Paketim primar (tubi / kontejneri hermetik)
- ☐ Paketim sekondar (qese plastike hermetike / kontejner i mbyllur)
- ☐ Paketim i jashtëm (kutia e fortë me shenjë të rrezikut biologjik)
- ☐ Dokumentacioni i shoqëruar

6. Kushtet e Transportit:

- ☐ Në temperaturë ambienti
- ☐ Në frigorifer (2–8°C)
- ☐ I ngrirë (-20°C ose më ulët)
- Transport special (shkruani: _____)

7. Data dhe Ora e Dërgesës:

Data: ____ / ____ / ____

Ora: ____ : ____

8. Deklarata dhe nënshkrimi:

Unë deklaroj se informacioni i dhënë është i saktë dhe që mostrat janë trajtuar dhe paketuar sipas protokolleve të sigurisë biologjike.

Emri dhe mbiemri: _____

Pozita e punës: _____

Nënshkrimi: _____

Data: ____ / ____ / ____

Annex 1. Indicative list of infectious substances sub-classified as Category A.

Shembuj tregues të substancave infektive të përfshira në Kategorinë A në çfarëdo forme, përveç rasteve kur tregohet ndryshe	
Numri i OKB-së dhe i duhuri Emri i dërgesës	Mikroorganizëm
OKB 2814 Substancë infektive, që prek njerëzit	<i>Bacillus anthracis</i> (vetëm kulturat)
	<i>Brucella abortus</i> (vetëm kulturat)
	<i>Brucella melitensis</i> (vetëm kulturat)
	<i>Brucella suis</i> (vetëm kulturat)
	<i>Burkholderia mallei</i> – <i>Pseudomonas mallei</i> – Glanders (vetëm kulturat)
	<i>Burkholderia pseudomallei</i> – <i>Pseudomonas pseudomallei</i> (vetëm kulturat)
	<i>Chlamydia psittaci</i> – shtamet e shpendëve (vetëm kulturat)
	<i>Clostridium botulinum</i> (vetëm kulturat)
	<i>Coccidioides immitis</i> (vetëm kulturat)
	<i>Coxiella burnetii</i> (vetëm kulturat)
	Virusi i etheve hemorragjike Krime-Kongo
	Virusi i Dengës (vetëm kulturat)
	Virusi i encefalitit të kuajve lindor (vetëm kulturat)
	<i>Escherichia coli</i> , verotoksigjenike (vetëm për kulturat)
	Virusi Ebola
	Virusi fleksal
	<i>Francisella tularensis</i> (vetëm kulturat)
	Virusi Guanarito
	Virusi Hantaan
	Hantaviruset që shkaktojnë ethe hemorragjike me sindromën renale
	Virusi Hendra
	Virusi i hepatitit B (vetëm kulturat)
	Virusi herpes B (vetëm për kulturat)
	Virusi i imunitetit të njeriut (vetëm kulturat)
	Virusi i gripit të shpendëve shumë patogjenik (vetëm kulturat)
	Virusi i encefalitit japonez (vetëm kulturat)
	Virusi Junin
	Virusi i sëmundjes së pyllit Kyasanur
	Virusi Lassa
	Virusi Machupo
	Virusi Marburg
	Virusi i lisë së majmunit (vetëm kulturat)
	<i>Mycobacterium tuberculosis</i> (vetëm kulturat)
	Virusi Nipah
	Virusi i etheve hemorragjike Omsk
	Poliovirus (vetëm kulturat)
	Virusi i tërbimit (vetëm kulturat)

	<i>Rickettsia prowazekii</i> (vetëm kulturat)
	<i>Rickettsia rickettsii</i> (vetëm kulturat)
	Virusi i etheve të Rift Valley (vetëm kulturat)
	Virusi rus i encefalitit pranverë-verë (vetëm kulturat)
	Virusi Sabia
	<i>Shigella dysenteriae</i> tip 1 (vetëm kulturat)
	Virusi i encefalitit i lindur nga mizat (vetëm kulturat)
	Virusi Variola
	Virusi i encefalitit të kuajve venezuelas (vetëm kulturat)
	Virusi i Nilit Perëndimor (vetëm kulturat)
	Virusi i etheve të verdha (vetëm kulturat)
	<i>Yersinia pestis</i> (vetëm kulturat)
OKB 2900 substancë infektive, që prek kafshët	Virusi i murtajes afrikane të derrave (vetëm kulturat)
	Paramiksovirusi i shpendëve Tipi 1 – Virusi Velogenik i sëmundjes Newcastle (vetëm kulturat)
	Virusi i murtajes klasike të derrave (vetëm kulturat)
	Virusi i sëmundjes së këmbëve dhe gojës (vetëm kulturat)
	Virusi i lisë së dhive (vetëm kulturat)
	Virusi i sëmundjes së lëkurës me gunga (vetëm kulturat)
	<i>Mycoplasma mycoides</i> – Pleuropneumoni ngjësë e gjedhit (vetëm kulturat)
	Virusi Peste des Petits Ruminants (vetëm kulturat)
	Virusi i dëmtuesve (vetëm kulturat)
	Virusi i lisë së deleve (vetëm kulturat)
	Virusi i sëmundjes vezikulare të dermit (vetëm kulturat)
	Virusi i stomatitit vezikular (vetëm kulturat)

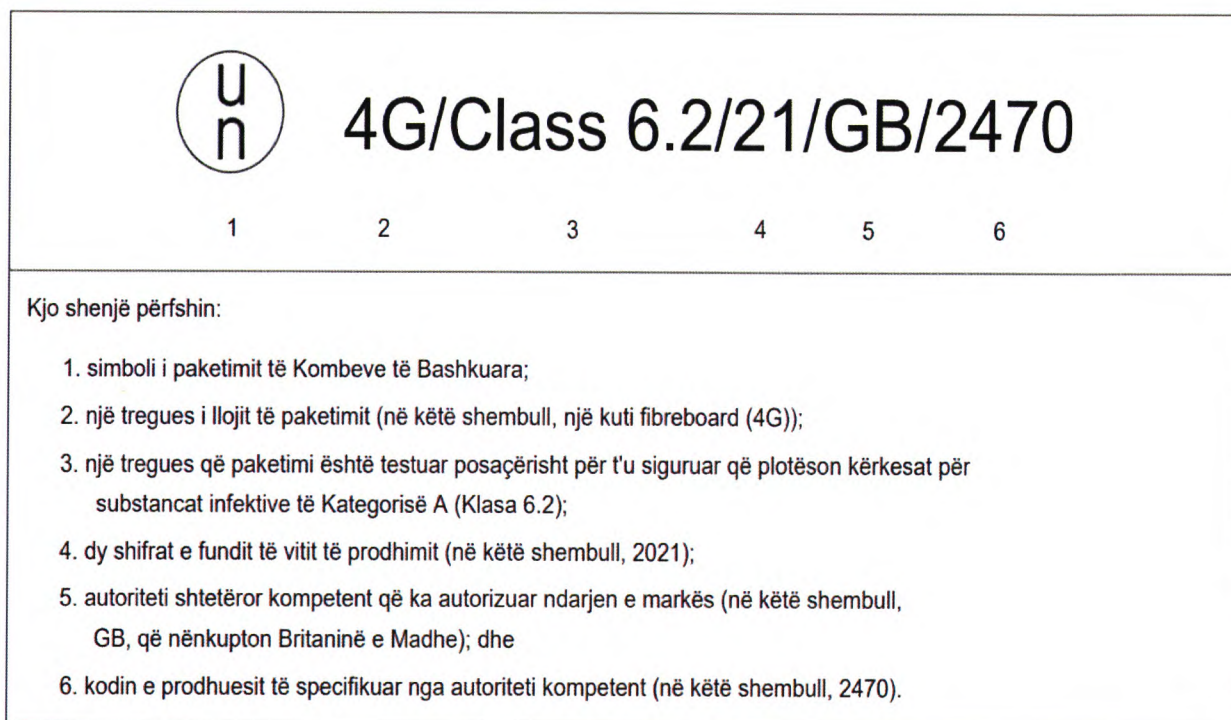

Figure 1. Example of the UN specification marking on Category A packaging.

Annex 2. Summary of the classification, categorization, identification and packaging of infectious substances.

	KATEGORIA A	KATEGORIA B
Përkufizimi	Përmban një agjent biologjik të njohur, ose që pritet në mënyrë të arsyeshme, të shkaktojë paafësi të përhershme, ose sëmundje kërcënuese për jetën ose fatale	Përmban një agjent biologjik të aftë për të shkaktuar infeksion te njerëzit ose kafshët e ndjeshme, por që nuk plotëson kriteret për t'u përfshirë në kategorinë A
Identifikuesit (numri i OKB-së dhe emri i duhur i transportit)	§ UN2814: Substancat infektive të kategorisë A (që prekin njerëzit ose infektive zoonotike substanca) § UN2900: Kategoria A Substancat infektive (duke prekur vetëm kafshët) § UN3549: Kategoria A mbetje të ngurta mjekësore	§ UN3291: Mbetjet klinike ose mjekësore të kategorisë B § UN3373: Substancat infektive të kategorisë B (për të gjitha substancat ose materialet e tjera duke përfshirë materiale njerëzore ose shtazore, kulturat dhe produktet biologjike)
Dokumentacioni	§ Një listë e detajuar e përmbajtjes (e vendosur midis paketimit dytësor dhe të jashtëm) § Emrat dhe adresat e dërguesit dhe marrësit § Një dokument transporti i mallrave të rrezikshme (deklarata e mallrave të rrezikshme) § Mund të kërket dokumentacion shtesë në varësi të kërkesave modale (për shembull, fatura ajrore për dërgesat ajrore) ose rregulloreve kombëtare (për shembull, importi/ lejat e eksportit)	§ Një listë e detajuar e përmbajtjes (e vendosur midis paketimit dytësor dhe të jashtëm) § Emrat dhe adresat e dërguesit dhe marrësit § Mund të kërket dokumentacion shtesë në varësi të kërkesave modale (për shembull, fatura ajrore për dërgesat ajrore) dhe/ose kërkesave të tjera kombëtare (për shembull, lejat e importit/eksportit)
Paketimi	§ Kërket paketim i trefishtë për t'u respektuar Udhëzimet e OKB-së për paketimin P620 § Paketimi duhet të tregojë një shenjë të specifikimit të OKB-së, që tregon pajtueshmërinë me kërkesat e testimit për paketimin e substancave infektive të kategorisë A	§ UN3291: paketim i vetëm i pranueshëm me kusht që: të jetë i pranishëm një material absorbues i mjaftueshëm për të thithur të gjithë sasinë e lëngut, paketimi të jetë rezistent ndaj rrjedhjeve dhe/ose ndonjë send i mprehtë gjendet brenda paketimit rezistent ndaj shpimit § UN3373: Kërket paketim i trefishtë (për transportin ajror, ose paketimi dytësor ose i jashtëm duhet të jetë i ngurtë) i cili përputhet dhe është i paketuar sipas udhëzimeve të paketimit të OKB-së P650

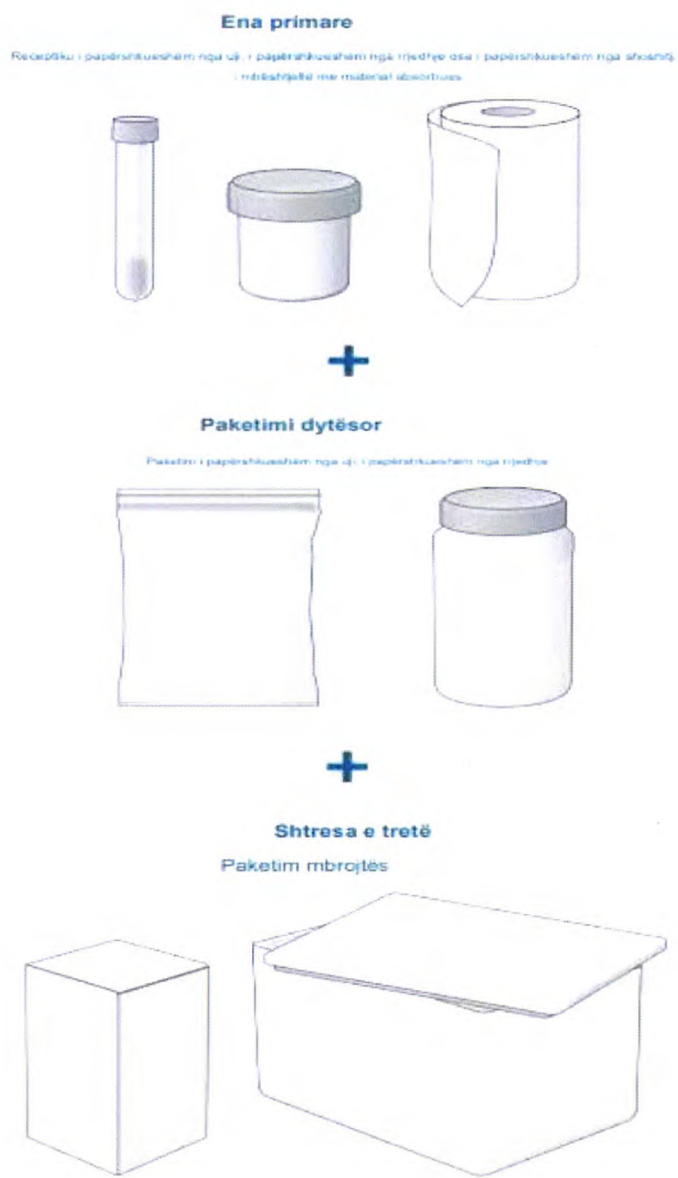

Figure 1. Example of triple packaging for infectious substances

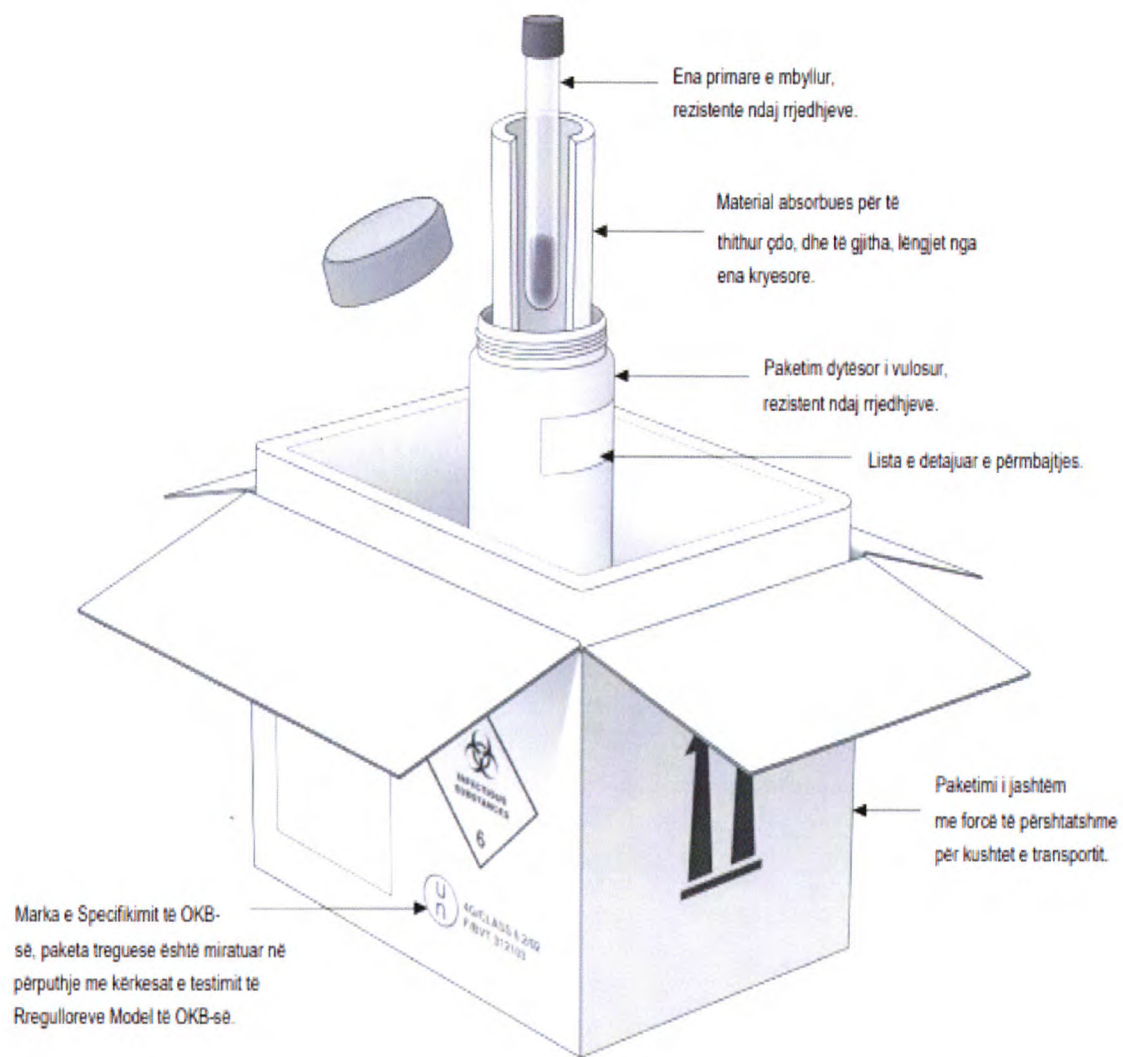

Figure 2. Example of triple packaging of Category A infectious substances.

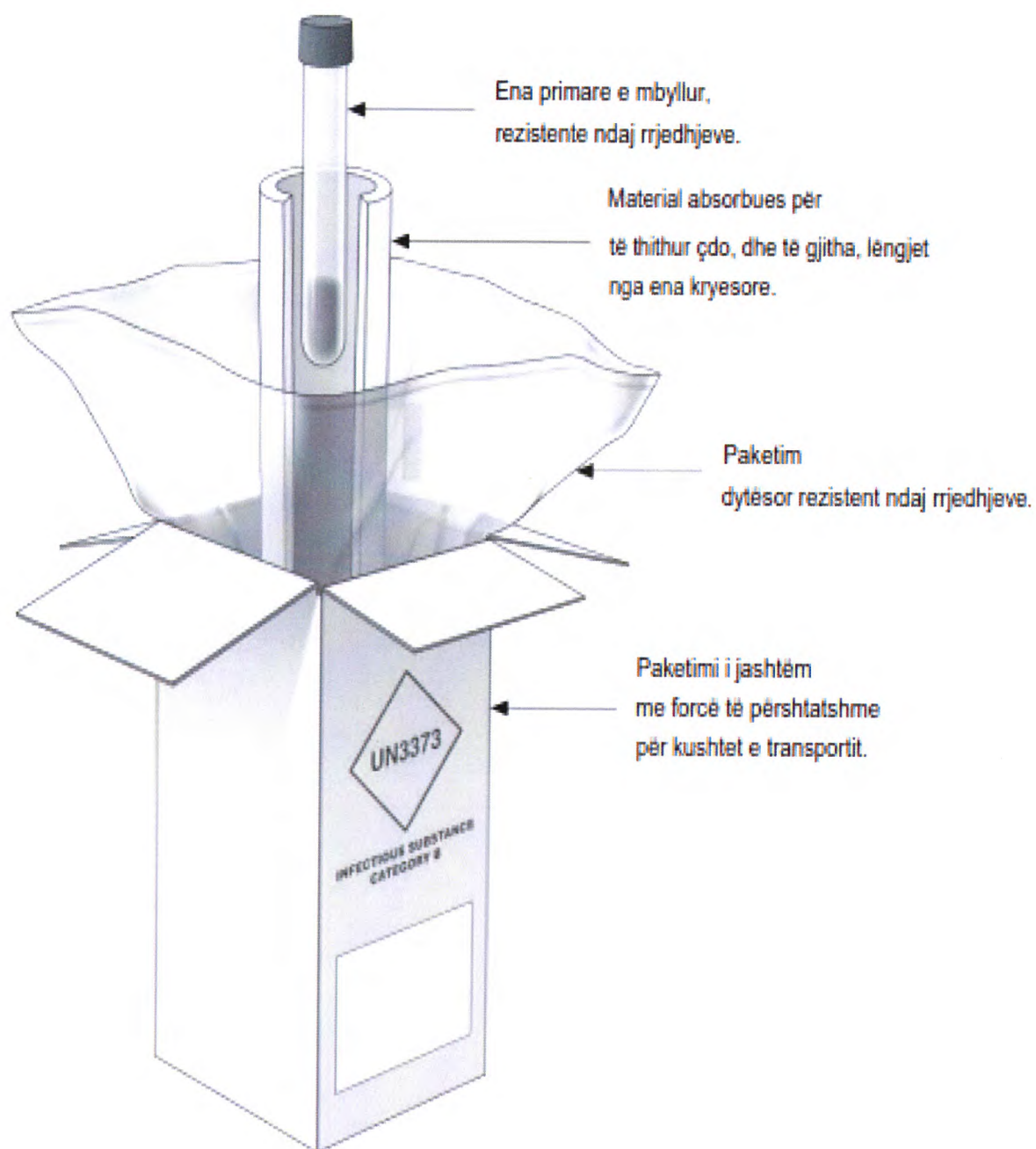
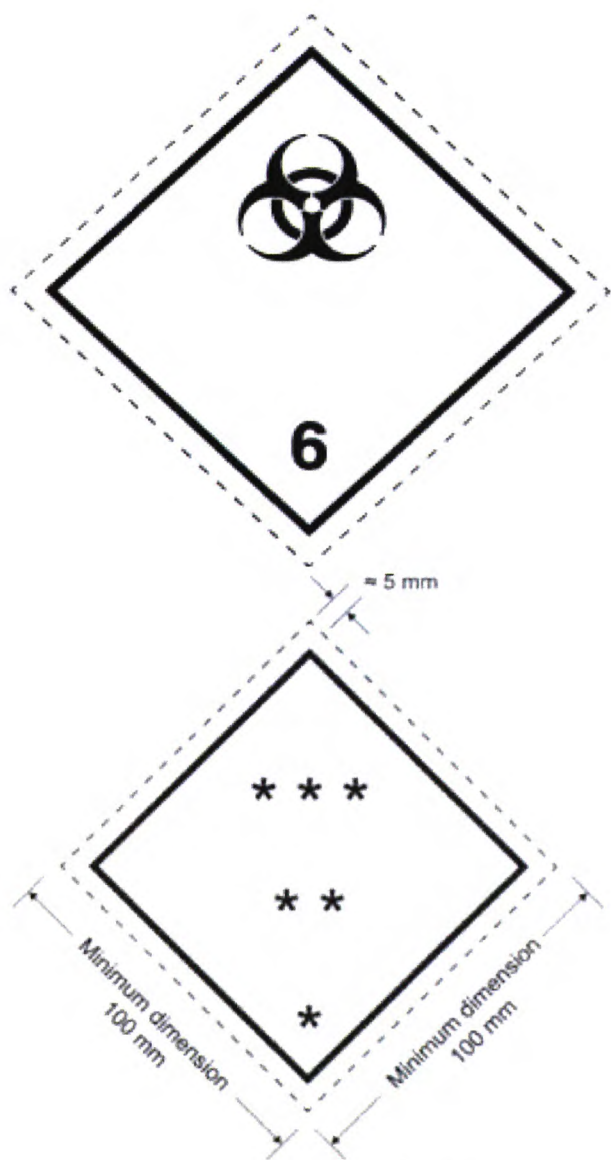

Figure 3. Example of triple packaging that may be used in accordance with P650 packaging for Category B infectious

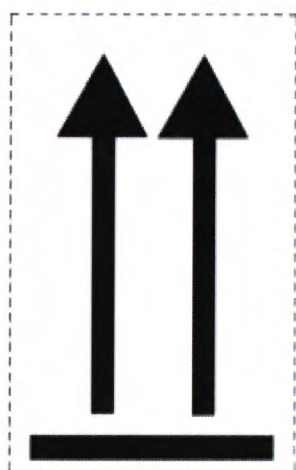
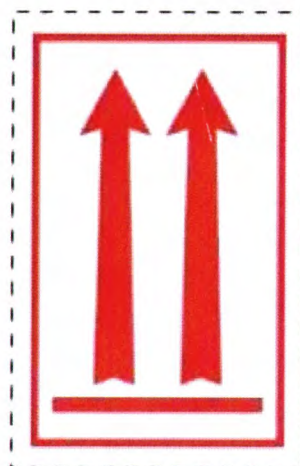
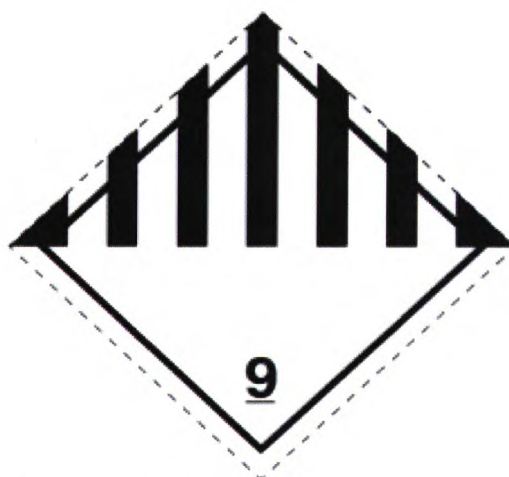
Figure 4. Biohazard symbol;

B.

B.

Figure 5. Label for Category A infectious substances (A) and the template showing the required label dimensions (B)

B.

B.

Figure 6. Examples of other possible required labels. A. Different labels shall be used for shipments containing dry ice (Class 9). B. Orientation labels, required when liquid shipments of Category A samples exceed 50 ml.

Figure 7. Category B label.

Annex 3. International modal agreements for transport were also signed by Kosovo.

Air	ICAO Technical Instructions may be sought from: http://www.icao.int/safety/DangerousGoods/Pages/technical-instructions.aspx. Copies of state variations may be found at: http://www.icao.int/safety/DangerousGoods/Pages/StateVariationPage.aspx.
Rail	Regulations concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Rail (RID) 2021 can be found at: http://otif.org/en/?page_id=1105. RID is primarily for the countries of Europe, North Africa and Middle East. There are a number of countries (mainly Eastern Europe and Asia that apply RID through the Organization for Cooperation of Railways (OSJD). Details of RID membership can be found at: http://otif.org/en/?page_id=51.
Sea	Please contact the International Maritime Organization at: https://www.imo.org/en/publications/Pages/IMDG%20Code.aspx.
Post	Please contact the Universal Postal Union at: https://www.upu.int/en/Contact-us.

Mode of transport	International modal agreements
Air	The Technical Instructions of the Safe Transport of Dangerous Goods by Air (hereinafter referred to as the ICAO Technical Instructions) are a detailed set of instructions considered necessary for the safe international transport of dangerous goods by air. Published by the International Civil Aviation Organization (ICAO), these international regulations are legally binding and shall apply to all international flights. They shall be regularly reviewed and updated based on feedback received from States and relevant international organizations, including the World Health Organization (WHO), or based on recommendations from the United Nations Committee of Experts on the Transport of Dangerous Goods (UNCETDG) or the International Atomic Energy Agency (IAEA). The International Air Transport Association (IATA) also publishes the Dangerous Goods Regulations, which incorporate ICAO provisions and may further impose restrictions arising from operational considerations. For domestic flights (i.e., flights within a country), national civil aviation authorities may apply national legislation. This is usually based on ICAO provisions but may include variations.
Rail	A set of regulations concerning the international transport of dangerous goods by rail (RID) has been established by the Intergovernmental Organization for International Carriage by Rail (OTIF) and shall apply to countries in Europe, the Middle East, and

	North Africa, and also to domestic transport within the European Union through Council Directive 2008/68/EC.
Road	The Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road (ADR) shall apply to the contracting countries. In addition, modified versions of this agreement are used by countries in South America and Southeast Asia. ADR shall also apply to domestic transport within the European Union through Council Directive 2008/68/EC.
Sea	The International Maritime Dangerous Goods Code published by the International Maritime Organization (IMO) shall be mandatory for all contracting parties to the International Convention for the Safety of Life at Sea (SOLAS).
Post	The Letter Post Manual published by the Universal Postal Union (UPU) reflects the UN Model Regulations, using the ICAO Technical Instructions as a basis for shipments. It should be noted that certain infectious substances considered highly dangerous, such as Category A infectious substances, shall not be accepted for shipment through postal services. Some lower-risk infectious substances (such as “Biological Substance, Category B – UN3373” or “Patient specimens”) may be sent by registered air mail. Local/international restrictions may also apply. Therefore, prior contact shall be made with national public postal operators for recommended mail services in order to determine whether the packaged material shall be accepted by the respective postal service.

Annex 4. Form for the shipment of samples/infectious substances.

FORM FOR THE SHIPMENT OF INFECTIOUS SAMPLES

1. Details of the Sending Institution:

Name of institution: _____

Address: _____

Contact person: _____

Phone: _____

E-mail: _____

2. Details of the Receiving Institution:

Name of institution: _____

Address: _____

Contact person: _____

Phone: _____

E-mail: _____

3. Description of Samples:

No.	Type of sample	Description (biological material)	Quantity	Date of collection	Requested rest
-----	----------------	-----------------------------------	----------	--------------------	----------------

4. Biohazard Declaration:

These samples contain potentially infectious biological agents.

The samples have been packaged in accordance with international guidelines for the transport of infectious substances (e.g., UN 3373, P650 Packaging Instruction).

5. Type of Packaging:

- ☐ Primary packaging (tube / airtight container)
- ☐ Secondary packaging (hermetic plastic bag / sealed container)
- ☐ Outer packaging (hard box with biohazard sign)
- ☐ Accompanying documentation

6. Transport Conditions:

- ☐ At room temperature
- ☐ Refrigerated (2–8°C)
- ☐ Frozen (-20°C or lower)

Special transport (specify: _____)

7. Date and Time of Shipment:

Date: ____ / ____ / ____

Time: ____ : ____

8. Declaration and signature:

I hereby declare that the information provided is accurate and that the samples have been handled and packaged in accordance with biosafety protocols.

Name and surname: _____

Position: _____

Signature: _____

Date: ____ / ____ / ____

Prilog 1. Indikativna lista zaraznih supstanci podklasifikovanih kao Kategorija A.

Shembuj tregues të substancave infektive të përfshira në Kategorinë A në çfarëdo forme, përveç rasteve kur tregohet ndryshe	
Numri i OKB-së dhe i duhuri Emri i dërgesës	Mikroorganizëm
OKB 2814 Substancë infektive, që prek njerëzit	<i>Bacillus anthracis</i> (vetëm kulturat)
	<i>Brucella abortus</i> (vetëm kulturat)
	<i>Brucella melitensis</i> (vetëm kulturat)
	<i>Brucella suis</i> (vetëm kulturat)
	<i>Burkholderia mallei</i> – <i>Pseudomonas mallei</i> – Glanders (vetëm kulturat)
	<i>Burkholderia pseudomallei</i> – <i>Pseudomonas pseudomallei</i> (vetëm kulturat)
	<i>Chlamydia psittaci</i> – shtamet e shpendëve (vetëm kulturat)
	<i>Clostridium botulinum</i> (vetëm kulturat)
	<i>Coccidioides immitis</i> (vetëm kulturat)
	<i>Coxiella burnetii</i> (vetëm kulturat)
	Virusi i etheve hemorragjike Krime-Kongo
	Virusi i Dengës (vetëm kulturat)
	Virusi i encefalitit të kuajve lindor (vetëm kulturat)
	<i>Escherichia coli</i> , verotoksigenike (vetëm për kulturat)
	Virusi Ebola
	Virusi fleksal
	<i>Francisella tularensis</i> (vetëm kulturat)
	Virusi Guanarito
	Virusi Hantaan
	Hantaviruset që shkaktojnë ethe hemorragjike me sindromën renale
	Virusi Hendra
	Virusi i hepatitit B (vetëm kulturat)
	Virusi herpes B (vetëm për kulturat)
	Virusi i imunitetit të njeriut (vetëm kulturat)
	Virusi i gripit të shpendëve shumë patogjenik (vetëm kulturat)
	Virusi i encefalitit japonez (vetëm kulturat)
	Virusi Junin
	Virusi i sëmundjes së pyllit Kyasanur
	Virusi Lassa
	Virusi Machupo
	Virusi Marburg
	Virusi i lisë së majmunit (vetëm kulturat)
	<i>Mycobacterium tuberculosis</i> (vetëm kulturat)
	Virusi Nipah
	Virusi i etheve hemorragjike Omsk
	Poliovirus (vetëm kulturat)
	Virusi i tërbimit (vetëm kulturat)

	<i>Rickettsia prowazekii</i> (vetëm kulturat)
	<i>Rickettsia rickettsii</i> (vetëm kulturat)
	Virusi i etheve të Rift Valley (vetëm kulturat)
	Virusi rus i encefalitit pranverë-verë (vetëm kulturat)
	Virusi Sabia
	<i>Shigella dysenteriae</i> tip 1 (vetëm kulturat)
	Virusi i encefalitit i lindur nga mriqrat (vetëm kulturat)
	Virusi Variola
	Virusi i encefalitit të kuajve venezuelas (vetëm kulturat)
	Virusi i Nilit Perëndimor (vetëm kulturat)
	Virusi i etheve të verdha (vetëm kulturat)
	<i>Yersinia pestis</i> (vetëm kulturat)
OKB 2900 substancë infektive, që prek kafshët	Virusi i murtajës afrikane të derrave (vetëm kulturat)
	Paramiksovirusi i shpendëve Tipi 1 – Virusi Velogenik i sëmundjes Newcastle (vetëm kulturat)
	Virusi i murtajës klasike të derrave (vetëm kulturat)
	Virusi i sëmundjes së këmbëve dhe gojës (vetëm kulturat)
	Virusi i lisë së dhive (vetëm kulturat)
	Virusi i sëmundjes së lëkurës me gunga (vetëm kulturat)
	<i>Mycoplasma mycoides</i> – Pleuropneumoni ngjitëse e gjedhit (vetëm kulturat)
	Virusi Peste des Petits Ruminants (vetëm kulturat)
	Virusi i dëmtuesve (vetëm kulturat)
	Virusi i lisë së deleve (vetëm kulturat)
	Virusi i sëmundjes vezikulare të dërrit (vetëm kulturat)
	Virusi i stomatitit vezikular (vetëm kulturat)

4G/Class 6.2/21/GB/2470

1

2

3

4

5

6

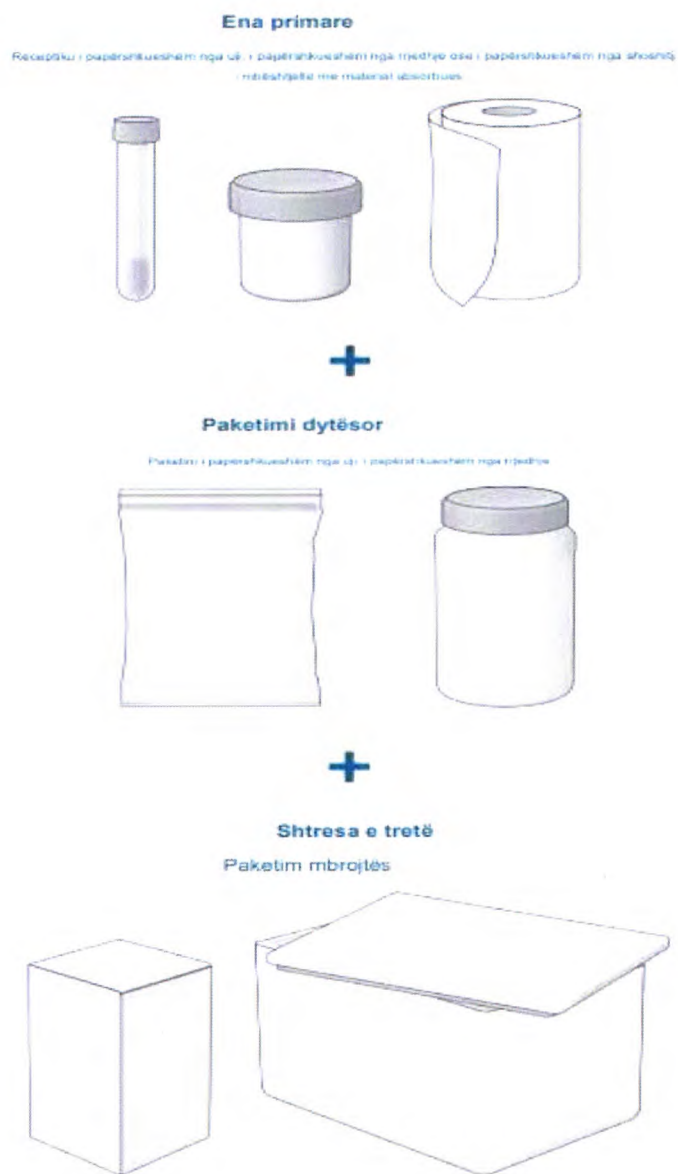
Kjo shenjë përfshin:

1. simboli i paketimit të Kombeve të Bashkuara;
2. një tregues i llojit të paketimit (në këtë shembull, një kuti fibreboard (4G));
3. një tregues që paketimi është testuar posaçërisht për t'u siguruar që plotëson kërkesat për substancat infektive të Kategorisë A (Klasa 6.2);
4. dy shifrat e fundit të vitit të prodhimit (në këtë shembull, 2021);
5. autoriteti shtetëror kompetent që ka autorizuar ndarjen e markës (në këtë shembull, GB, që nënkupton Britaninë e Madhe); dhe
6. kodin e prodhuesit të specifikuar nga autoriteti kompetent (në këtë shembull, 2470).

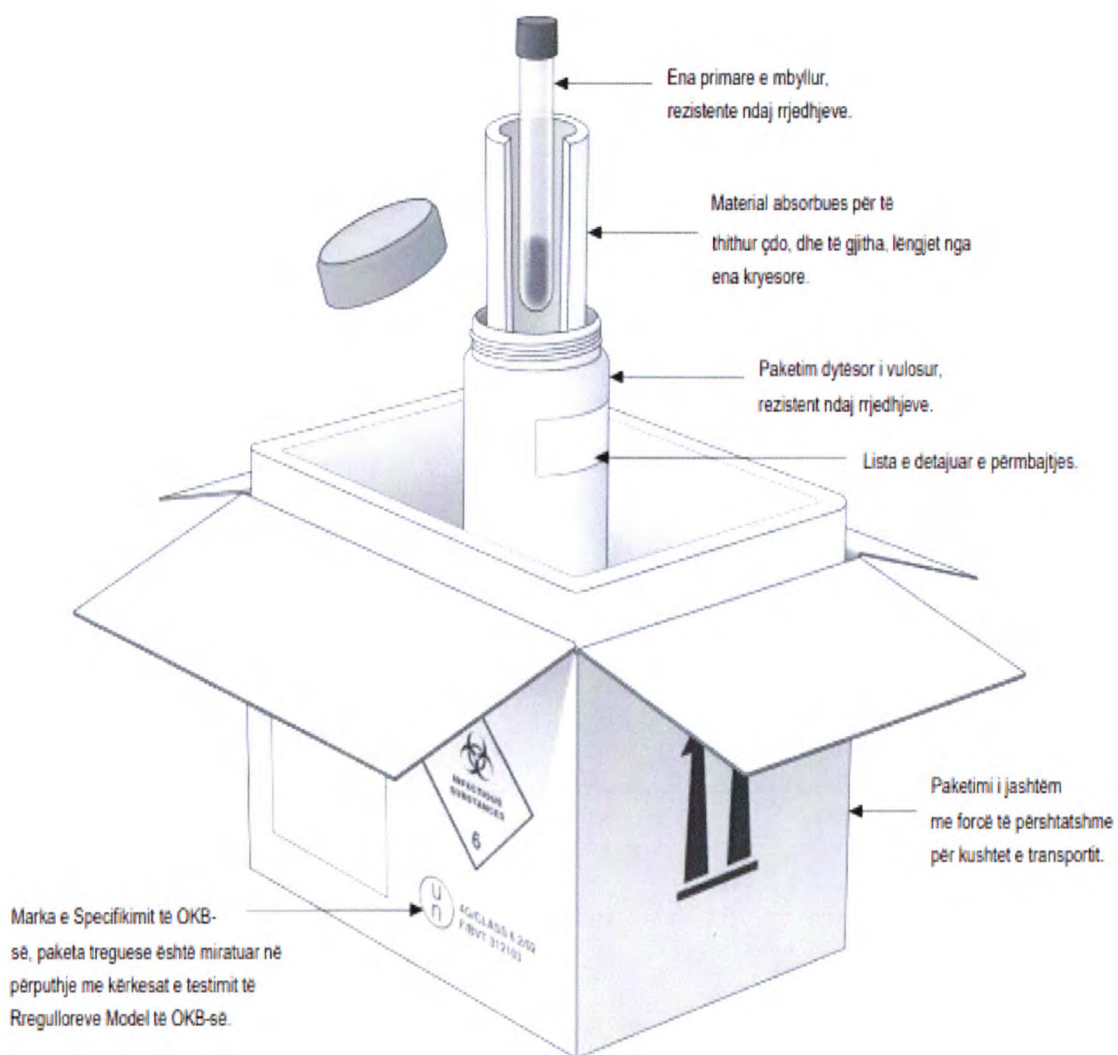
Slika 1: Primer oznake specifikacije UN-a na pakovanje kategorije A.

Prilog 2. Sažetak klasifikacije, kategorizacije, identifikacije i pakovanja zaraznih supstanci.

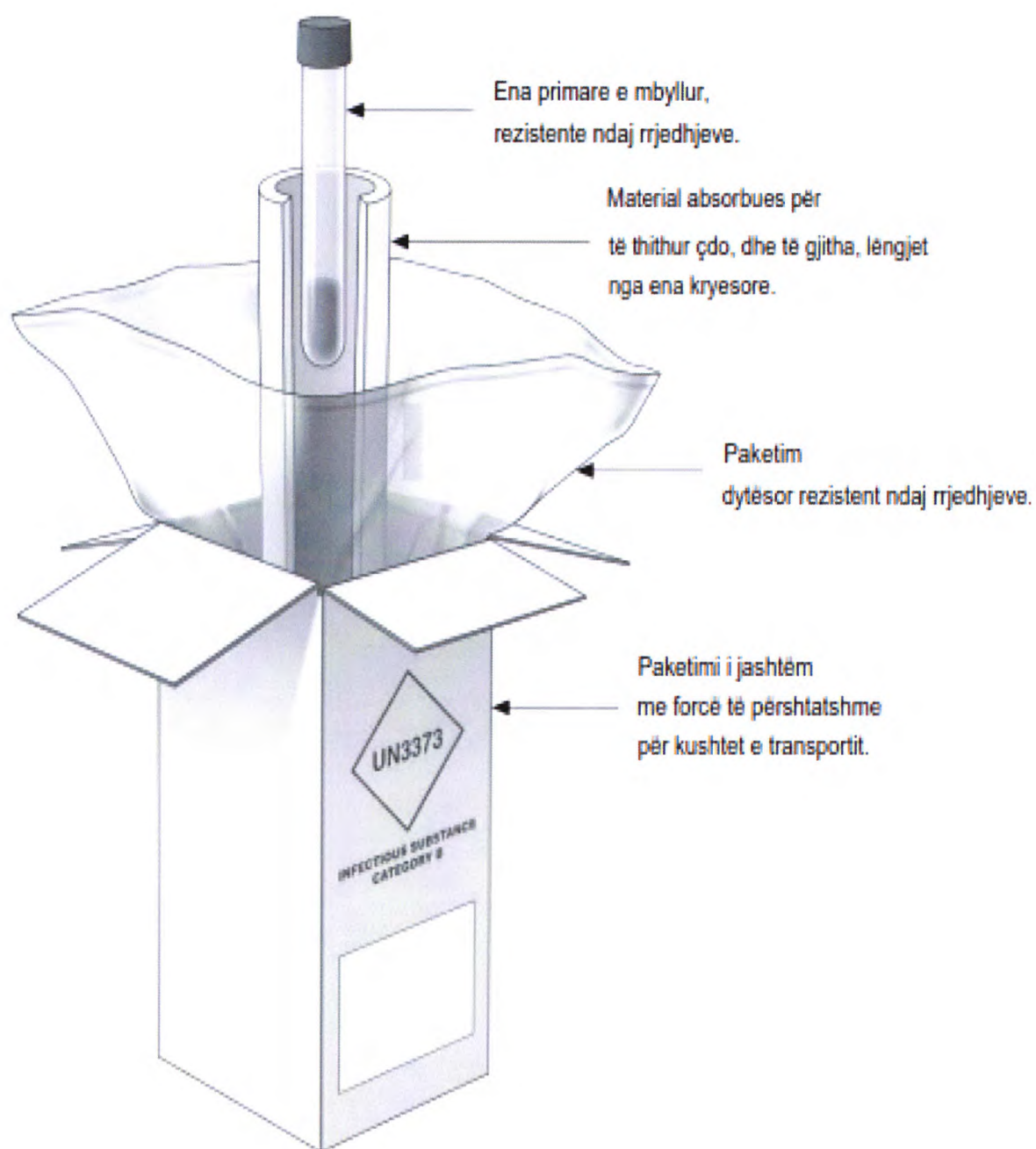
	KATEGORIA A	KATEGORIA B
Përkufizimi	Përmban një agjent biologjik të njohur, ose që pritet në mënyrë të arsyeshme, të shkaktojë paaftësi të përhershme, ose sëmundje kërcënuese për jetën ose fatale	Përmban një agjent biologjik të aftë për të shkaktuar infeksion te njerëzit ose kafshët e ndjeshme, por që nuk plotëson kriteret për t'u përfshirë në kategorinë A
Identifikuesit (numri i OKB-së dhe emri i duhur i transportit)	§ UN2814: Substancat infektive të kategorisë A (që prekin njerëzit ose infektive zoonotike substanca) § UN2900: Kategoria A Substancat infektive (duke prekur vetëm kafshët) § UN3549: Kategoria A mbetje të ngurta mjekësore	§ UN3291: Mbetjet klinike ose mjekësore të kategorisë B § UN3373: Substancat infektive të kategorisë B (për të gjitha substancat ose materialet e tjera duke përfshirë materiale njerëzore ose shtazore, kulturat dhe produktet biologjike)
Dokumentacioni	§ Një listë e detajuar e përmbajtjes (e vendosur midis paketimit dytësor dhe të jashtëm) § Emrat dhe adresat e dërguesit dhe marrësit § Një dokument transporti i mallrave të rrezikshme (deklarata e mallrave të rrezikshme) § Mund të kërket dokumentacion shtesë në varësi të kërkesave modale (për shembull, fatura ajrore për dërgesat ajrore) ose rregulloreve kombëtare (për shembull, importi/ lejet e eksportit)	§ Një listë e detajuar e përmbajtjes (e vendosur midis paketimit dytësor dhe të jashtëm) § Emrat dhe adresat e dërguesit dhe marrësit § Mund të kërket dokumentacion shtesë në varësi të kërkesave modale (për shembull, fatura ajrore për dërgesat ajrore) dhe/ose kërkesave të tjera kombëtare (për shembull, lejet e importit/eksportit)
Paketimi	§ Kërket paketim i trefishtë për t'u respektuar Udhëzimet e OKB-së për paketimin P620 § Paketimi duhet të tregojë një shenjë të specifikimit të OKB-së, që tregon pajtueshmërinë me kërkesat e testimit për paketimin e substancave infektive të kategorisë A	§ UN3291: paketim i vetëm i pranueshëm me kusht që: të jetë i pranishëm një material absorbues i mjaftueshëm për të thithur të gjithë sasinë e lëngut, paketimi të jetë rezistent ndaj rrjedhjeve dhe/ ose ndonjë send i mprehtë gjendet brenda paketimit rezistent ndaj shpimit § UN3373: Kërket paketim i trefishtë (për transportin ajror, ose paketimi dytësor ose i jashtëm duhet të jetë i ngurtë) i cili përputhet dhe është i paketuar sipas udhëzimeve të paketimit të OKB-së P650

Slika 1. Primer trostrukog pakovanja za zarazne supstance

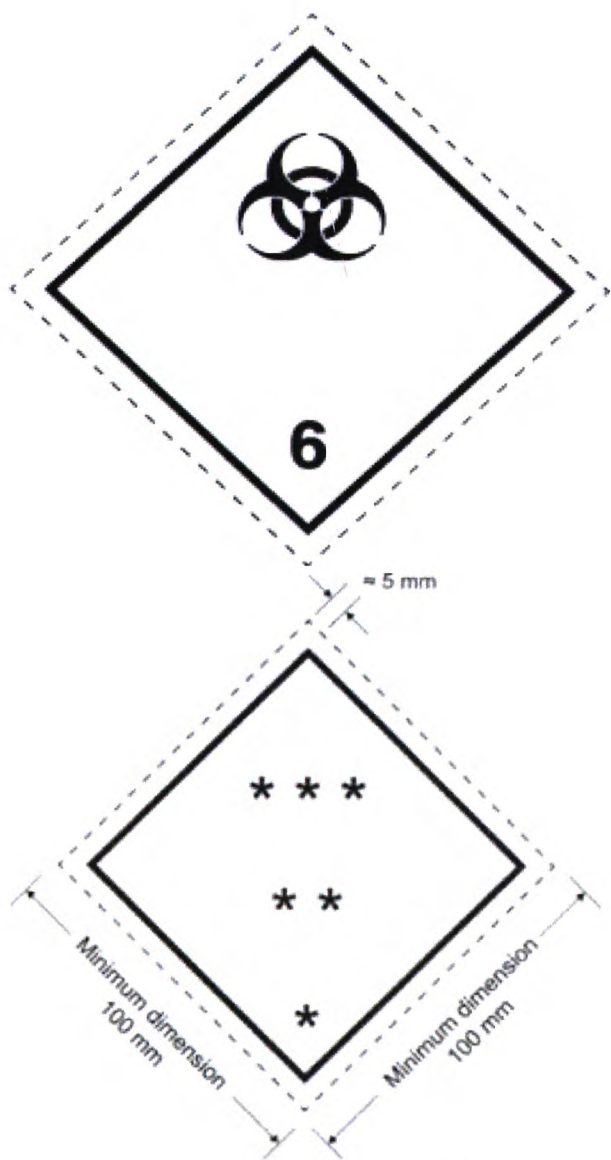
Slika 2. Primer trostrukog pakovanja zaraznih supstanci kategorije A.

Slika 3. Primer trostrukog pakovanja koje se može koristiti u skladu sa pakovanjem P650 za zarazne supstance kategorije B

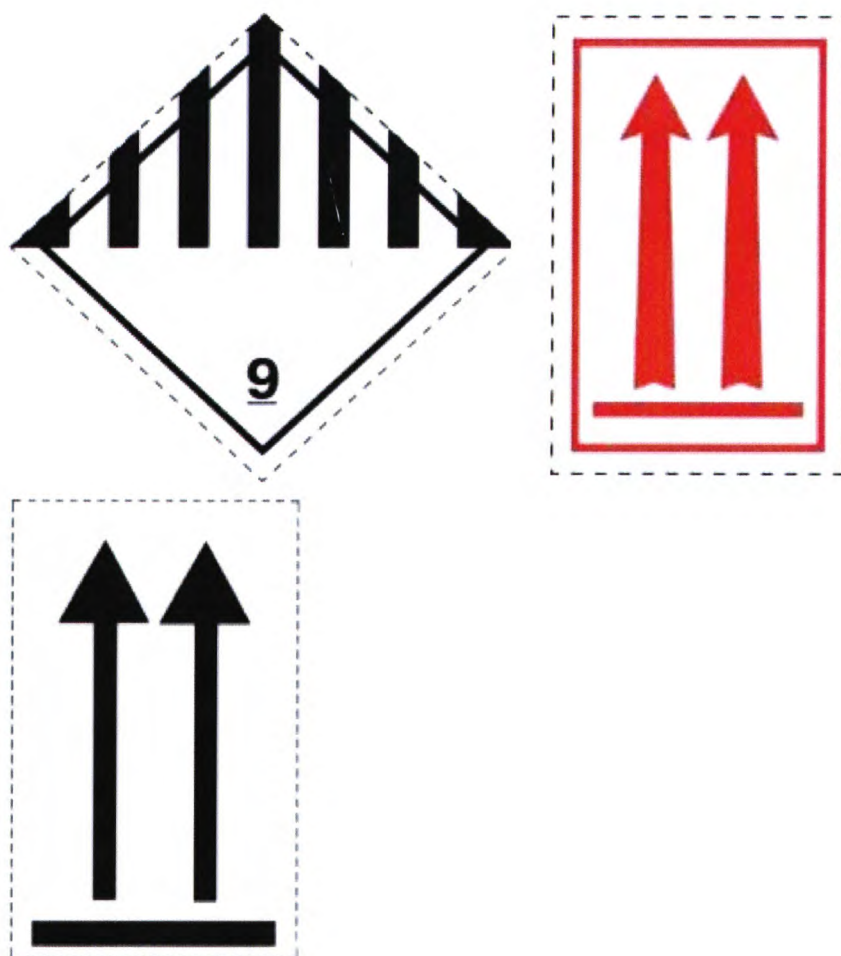

Slika 4. Simbol biološke opasnosti.

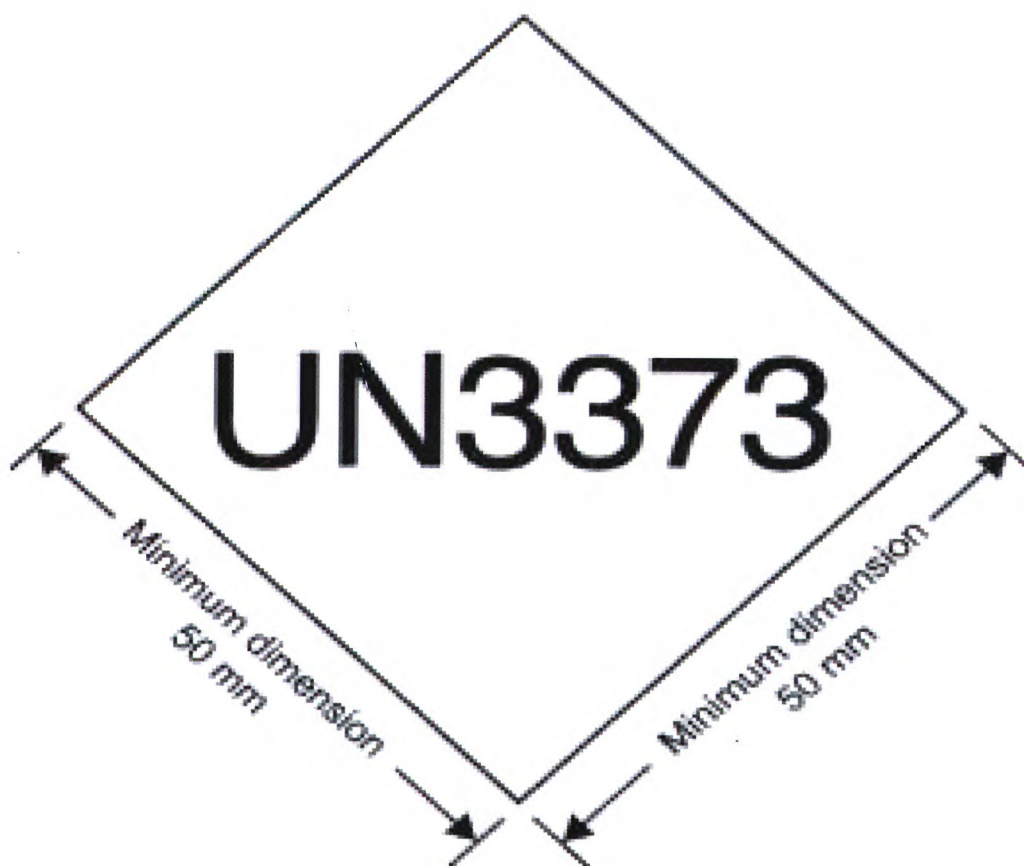
C.B.

Slika 5. Etiketa za zaraznu supstancu kategorije A (A) i šablon koji prikazuje potrebne dimenzije etikete (B)

C.B.

Slika 6. Primeri drugih mogućih potrebnih oznaka. A. Za pošiljke koje sadrže suhi led (klasa 9) koriste se različite etikete. B. Orijentacijske etikete, potrebne kada pošiljke tekućih uzoraka kategorije A prelaze 50 ml.

Slika 7. Etiketa kategorije B.

Prilog 3. Međunarodni modalni sporazumi za transport, koje je takođe potpisalo Kosovo.

Air	ICAO Technical Instructions may be sought from: http://www.icao.int/safety/DangerousGoods/Pages/technical-instructions.aspx. Copies of state variations may be found at: http://www.icao.int/safety/DangerousGoods/Pages/StateVariationPage.aspx.
Rail	Regulations concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Rail (RID) 2021 can be found at: http://otif.org/en/?page_id=1105. RID is primarily for the countries of Europe, North Africa and Middle East. There are a number of countries (mainly Eastern Europe and Asia that apply RID through the Organization for Cooperation of Railways (OSJD). Details of RID membership can be found at: http://otif.org/en/?page_id=51.
Sea	Please contact the International Maritime Organization at: https://www.imo.org/en/publications/Pages/IMDG%20Code.aspx.
Post	Please contact the Universal Postal Union at: https://www.upu.int/en/Contact-us.

Način transporta	Međunarodni modalni sporazumi
Vazdušnim	Tehnička uputstva za bezbedan prevoz opasnih materija vazdušnim putem (u daljem tekstu: Tehnička uputstva ICAO) predstavljaju detaljan skup uputstva koje se smatraju neophodnim za bezbedan međunarodni transport opasnih materija vazdušnim putem. Objavila ih je Međunarodna organizacija civilnog vazduhoplovstva (ICAO), ovi međunarodni propisi su pravno obavezujući i primenjuju se na sve međunarodne letove. Redovno se preispituju i ažuriraju na osnovu komentara zainteresovanih država i međunarodnih organizacija, uključujući SZO, ili na osnovu preporuka UNCETDG-a ili Međunarodne agencije za atomsku energiju (IAEA). Međunarodno udruženje za vazdušni transport (IATA) takođe objavljuje propise o opasnim materijama koji uključuju odredbe ICAO-a i mogu dodatno dodati ograničenja koja proističu iz operativnih razmatranja. Za nacionalne letove (tj. letove unutar jedne zemlje), nacionalne vlasti civilnog vazduhoplovstva mogu primenjivati nacionalno zakonodavstvo. Ovo se obično zasniva na odredbama ICAO-a, ali može uključivati i varijacije.
Železnički	Međunarodna međuvladina organizacija za železnički prevoz (OTIF) utvrdila je skup pravila o međunarodnom transportu opasnih materija

	železnicom (RID) i primenjuje se na zemlje u Evropi, Bliskom istoku i Severnoj Africi, a primenjuje se i na unutrašnji prevoz u Evropskoj uniji putem Direktive Saveta 2008/68/EZ.
Drumski	Sporazum o međunarodnom prevozu opasnih materija drumom (ADR) primenjuje se na zemlje potpisnice. Pored toga, izmenjene verzije ovog sporazuma koriste zemlje Južne Amerike i Jugoistočne Azije. ADR se takođe primenjuje na unutrašnji prevoz u Evropskoj uniji putem Direktive Saveta 2008/68/EZ.
Pomorski	Međunarodni pomorski kodeks o opasnim teretima koji je objavila Međunarodna pomorska organizacija (IMO) zahteva obaveznu primenu za sve ugovorne strane Međunarodne konvencije o bezbednosti ljudskog života na moru (SOLAS).
Poštom	Priručnik za pisma koji je objavila Svetska poštanska unija (UPU) odražava Model propisa OUN-a koristeći Tehnička uputstva ICAO kao osnovu za pošiljke. Treba napomenuti da neke zarazne supstance koje se smatraju visoko rizičnim kao kategorija (poznate kao „Zarazne supstance kategorije A“) neće biti prihvaćene za slanje putem poštanskih službi. Neke zarazne supstance u kategorijama nižeg rizika (kao što su „Biološke supstance, kategorija B - UN3373“ ili „Uzorci pacijenata“) mogu se slati preporučenom avionskom poštom. Mogu se primeniti i lokalna/međunarodna ograničenja. Stoga je potrebno prethodno kontaktirati nacionalne javne operatere za preporučenu poštu kako bi se utvrdilo da li će upakovani materijal biti prihvaćen od strane relevantne poštanske službe.

Prilog 4. Obrazac za slanje zaraznih uzoraka/supstanci.

OBRAZAC ZA SLANJE ZARAZNIH UZORAKA

1. Podaci institucije koja šalje:

Naziv institucije: _____

Adresa: _____

Kontakt osoba: _____

Telefon: _____

E-mail: _____

2. Podaci Institucije koja prima:

Naziv institucije: _____

Adresa: _____

Kontakt osoba: _____

Telefon: _____

E-mail: _____

3. Opis uzoraka:

Br.	Vrsta uzorka	Opis (biološki materijal)	Količina	Datum sakupljanja	Traženi test
-----	--------------	---------------------------	----------	-------------------	--------------

4. Izjava o Biološkom riziku:

Ovi uzorci sadrže biološke agente potencijalno zarazne.

Uzorci su pakovani u skladu sa međunarodnim uputstvima za transport zaraznih supstanci (npr. UN 3373, P650 (npr. UN 3373, P650 Packaging Instruction)).

5. Vrsta pakovanja:

- ☐ Primarno pakovanje (cev / kontejner hermetički zatvoren)
- ☐ Sekundarno pakovanje (vreća plastika hermetički zatvorena / zatvoreni kontejner)
- ☐ Spoljno pakovanje (čvrsta kutija sa oznakom biološkog rizika)
- ☐ Prateća dokumentacija

6. Uslovi transporta:

- ☐ Na temperaturi ambijenta
- ☐ U frižider (2–8°C)
- ☐ Smrznuto (-20 °C ili niže)
- Specijalni transport (napišite: _____)

7. Datum i vreme isporuke:

Datum: ____ / ____ / ____

Vreme: ____ : ____

8. Izjava i potpis:

Izjavljujem da su date informacije tačne i da su uzorci obrađeni i upakovani u skladu sa protokolima biološke bezbednosti.

Ime i prezime: _____

Radna pozicija: _____

Potpis : _____

Datum: ____ / ____ / ____